

UNIVERSITAS

Norges største studentavis

Utgave 13 årgang 79

www.universitas.no

Torsdag 15. mai 2025

Raser mot UiOs håndtering av fuskesaker:

– FULLSTENDIG UPROFESJONELL PROSESS

Nyhet s. 6 - 7

Ekspertenes råd:

DETTE ER DE BESTE STUDIETEKNIKKENE

Nyhet s. 8 - 9

Guide til Oslos
grønnsaksbutikker

SPARTE 614 KRONER PÅ EN HANDEL

Kultur s. 16-17

17. MAI:

- Ikke gjør dette på nasjonaldagen
- Oppskrifter til frokosten
- Bobletest på baksiden!

Nyhet s. 10 - 13, og bakside s. 24

LEDER OG KOMMENTAR

UNIVERSITAS

Ansvarlig redaktør:	Dagny Mathilde Mohn
dagny.mohn@gmail.com	46854623
Nyhetsredaktør:	Thea Eide
Thea.eidee@gmail.com	93279217
Fotosjef:	Sara Aarøen Lien
Desksjef:	Mona Soopalu
Nettredaktør:	Idun Kjøll Wiig

Uttegner	Ida Fjeld
Uttegner:	Lia Askew
Uttegner:	Nora Hognes Berg
Uttegner:	Sondre Kløvfjell
Deskjournalist:	Freyja Eikrem Ims
Korrektursjef:	Astri Lovett Hageberg

Daglig leder:	Maryam Amini
Besøksadresse:	Moltke Moes vei 33
Post:	Boks 3 Blindern, 0313 Oslo
Epost:	universitas@universitas.no
Nettside:	www.universitas.no

Leder

Studentene lider under vage KI-regler

Dagny Mathilde Mohn,
Ansvarlig redaktør

Når vi leverer eksamen, forventer vi å dømmes rettferdig. Vi stiller likt som alle andre kandidater, er like anonyme, har like mye tid og antall sider å bryne oss på. Vi lever i den gode tro at sensor gir oss en rettferdig vurdering. Det er ikke ensbetydende en god vurdering, men om vi er uenige med sensoren, har vi rett til å si ifra om det også. Hvis noen jukser, er det riktig at de blir tatt for fusk. Men når mistankene om fusk rammer så tilfeldig, bredt og ulikt som de tilsynelatende gjør i dag, vitner det om alvorlige svakheter i systemet.

Å bli beskyldt for å ha fusket, er en alvorlig anklage. Mye tyder i dag på at studentenes rettigheter i møte med fuskeanklager ikke er gode nok. I denne ukens Universitas kan du lese om «Jakob», som ble anklaget for fusk på en eksamen han tok før jul. Han innrømmer å ha brukt kunstig intelligens, men ikke til å generere tekst, som han opprinnelig ble beskyldt for. Han brukte det til å lage kildeliste. Hvorvidt dette er fusk eller ei får være opp til universitetet å bedømme. Men det som er tydelig, er at Universitetet i Oslo, og sikkert mange andre utdanningsinstitusjoner, ikke har de riktige verktøyene

til å møte bruk av KI på eksamen og til å behandle de som får anklager mot seg på en anstendig måte. Studenten «Vegard» venter fremdeles på å få vite hva nemda ble enige om, da de tok opp hans fuskesak i april. I mellomtiden forteller han om dårlig kommunikasjon med UiO, mye usikkerhet og attpåtil de-

retningslinjer for hva de anerkjenner som fusk, slik at det ikke virker så tilfeldig hvem som blir tatt og for hva.

For det er nok store mørketall når det kommer til bruk av KI på eksamen. Veldig mange kommer unna med det, mens andre blir tatt for det man kan kalle «mindre forbrytelser», som for eksempel en kildeliste generert av KI. At kildelisten inneholder feil, ligger såklart på studenten, men ville en student som rett og slett bare hadde gjort feil for egen maskin blitt dømt like hardt? Denne uken sa utdanningsminister Sigrun Aasland til NRK at bedre retningslinjer for KI bruk må på plass. Et ekspertutvalg skal legge frem sin rapport høsten 2026. Før den tid er det mange studenter som skal ha eksamen. De må vite hva de går til.

KI er fremdeles relativt nytt, både for universitetet og for studentene. Det merkes at verken vi eller de helt vet hvordan man skal håndtere disse nye utfordringene. Men det som er tydelig er at det haster å få på plass gode rutiner, forbedre behandlingstiden og vise hvor skapet skal stå. UiOs internrevisjon innrømmer at det er fare for manglende likebehandling i hvordan fakultetene følger opp mistanker om fusk. Det må gjøres noe med.

Selv om det er galt å fuske, skylder universitetet å behandle dem de mistenker for fusk på en god måte

presjon. Selv om det er galt å fuske, skylder universitetet å behandle dem de mistenker for fusk på en god måte.

En mulig løsning er at man er raskere med å gi begrunnelse på *hvorfor* noen er mistenkt for fusk, gir dem muligheten til å svare for seg innenfor kort tid, slik at man slipper å gå rundt med hjertet i halsen i ukesvis. Universitetet må også få på plass tydelige

Arkivaren

Slipp oss inn i barnetoget!

Medlem av Studentersamfundet Yngvill Offstad hadde i 2004 en «kampsak» – Studentene skulle få lov til å bli med barna og trampe i takt mot slottet. Studentersamfundet ønsket altså å «børste støv av den gamle fanen sin og stille i barnetoget 17. mai», selv om de med det risikerte å bli kasta ut av toget. Offstad innrømmet til Universitas journalist at deres kampsak verken er veldig politisk eller kontroversiell: «Jeg vet ikke hvor sivilt ulydig dette er». Men til syvende og sist er det som sekretæren i 17. maikomiteen Gunvor Graven så fint melder: «Barnetoget er bare for barn».

Universitas, 12.05.2004

Historiske skråblikk av Freyja «Feinschmecker» Ims

Realistforeningens koldtbord

Hva spiser du på 17. mai? Er det ti is? Førte pølser? Eller er du en av dem som på 17. mai heller nyter «koldtbord med sild og hornmusikk». I 1999 kunne Universitas informere om at nasjonaldagen er kommet full i sin prakt og som «en orgie i is, doven brus og lunkne pølser», og at Realistforeningen inviterte til et «heidundrende vorspiel» fra klokken åtte.

Universitas, 12.05.1999

- Universitas er en avis for og av studenter for lærestedene tilknyttet Studensamskipnaden SiO.
- Universitas arbeider etter Vier varsom-plukens regler for god pressesikk.
- Universitas støttes av Velferdstinget, som står uten redaksjonelt ansvar.

ILLUSTRASJON: ØIVIND HOVLAND

Å drømme er ikke naivt, det er nødvendig

Det er lett å le av idealister, spesielt når man selv har gitt opp.

Idiotisk idealisme

August Søreide,
journalist i Universitas

For noen uker siden møttes vår generasjons to største tenkere, den grensesprengende Jo Almaas Marstein (22) og den trønderske Sebastian Brevik (26) for å diskutere ulike politiske problemer. Det hadde vært en klar løgn å si at denne samtalen var representativ for en debatt mellom høyre- og venstresiden, og det hadde også vært en klar løgn å si at man burde ta et eneste ord noen av disse gutta sier alvorlig. Likevel representerer samtalen mellom disse to en klar forventning til hver av disse to politiske polene. Den høyrevendte Brevik blir presentert som en realistisk og logisk tenker, mens den venstrelendte Marstein virker som den svevende idealisten. Hvorfor er det sånn?

Først og fremst må det sies at venstresiden er god til å tenke stort. For eksempel i Palestinakrisen er målet til SV og Rødt å «Fri Palestina», til tross for at norsk utenrikspolitikk dessverre ikke strekker helt til for å få gjennomslag internasjonalt for

noe sånt. Grunnet hvordan FNs sikkerhetsråd er bygget opp virker det dessverre heller ikke som om det kommer til å skje et skifte i pendelen når det kommer til Palestina med det første.

Skal vi være helt ærlige med hverandre er Gaza og Vestbredden så ødelagt nå at det å drømme om gull, grønne skoger, ferieresorter, casinoer og magedansere er ganske tåpelig. Heldigvis gjør ikke Rødt og SV det. Nei, det var heller Donald Trump som la frem forslag om at USA skulle annektere Gaza, og så la ut en video på X der han viste hvordan Trumps Gaza kunne se ut. Personlig virket ikke disse planene kjemperealistiske, men hva vet jeg. Ingen kalte ham en idealist.

Det er masse andre eksempler man kan dra frem for å vise at høyresiden ikke er så rasjonell som den gir inntrykk av, men etter flere år med retorikk om fakta istedenfor følelser gir det mening at de fleste har gått i fellen å tro det.

Det er rart, siden jeg tror at på innsi-

den er vi alle idealister. Uansett hvor idiotisk jeg syntes Listhaug, Barisbrevik eller Le Pen sine utsagn er, tror jeg at de alle sammen ønsker en bedre verden og de aldri kommer til å få alt som de vil ha det, de heller. Vi er bare litt uenige om premisene til denne bedre verdenen og hva den innebærer.

For å effektivt bekjempe ideene til den nye høyreekstremeren flanken kan man likevel ikke drømme opp en realitet der de er «onde» og vil verden vondt. Til og med Netanyahu i sine planer om å utsette en hel folkegruppe har nok en form for gode intensjoner, jeg er bare grunnleggende uenig i måten han ser verden på.

Sånn som det er nå, burde man nesten ta det som en personlig seier å bli kalt idealistisk

Sånn som det er nå burde man nesten ta det som en personlig seier å bli kalt idealistisk. Da innrømmer iallfall din ideologiske motstander at du kjemper for en bedre moralsk sak enn de gjør, de har bare ikke troen på at det er gjennomførbart.

Men det er såklart gjennomførbart. Det var like idealistisk for Martin Luther King jr. å tro at han kunne snakke til seg rettigheter som det er for Gretha Tunberg å tro at hun kan snakke til seg endringer i (manglende) miljøpolitikk. Så hvorfor skal Tunberg bli avblåst som en dum idealist. Det virker som vi bare kollektivt har mistet troen vi hadde på 60-tallet. Hvorfor vet ikke jeg, vi trenger kanskje ett nytt Beatles. Selv om ikke alt man kjemper for i politikken er pragmatisk mulig å gjennomføre, vil jeg mye heller si meg fornøyd med å tape en kamp for en rett og god sak, enn å bøye meg i støvet for det realistiske, jævlige alternativet.

Jeg må presisere at jeg skriver denne teksten som en klar og tydelig idealist, jeg liker bare ikke å bli stemplet som det når jeg snakker politikk. Jeg drømmer støtt og stadig om at Kanye skal våkne opp fra nazist-æraen hans og droppe Graduation 2, og om at alle ryktene om Michael Jackson sin såkalte pedofili skal vise seg å være usanne, men det skjer nok ikke med det første. Derfor kan jeg nøye meg med at Norge skal redusere klimagassutslippene innen 2030 med minst 55 prosent, at transpersoner skal få leve trygt og et fritt Palestina, for de tingene er enda mulig så lenge man fortsetter å kjempe for dem.

Nyhetsredaktør: **Thea Eide**
thea.eidee@gmail.com 93 27 92 17

NYHET

Nytt håp for å fjerne studieavgiften

Torsdag 15. mai legger regjeringen fram sitt forslag til revidert nasjonalbudsjett for 2025. Samme dag legger også utdannings- og forskningskomiteen fram sin innstilling for Stortinget om stortingsmeldingen om forsknings-systemet, systemmeldingen. Flere håper at løfter som ligger i systemmeldingen blir lansert allerede med revidert budsjett, melder Khrono. Helt konkret gjelder dette blant annet ordningen med studieavgift for utenlandske

studenter. I systemmeldingen står det at det skal gjøres en vurdering av barrierer og behov for regelverksendringer, inkludert innretningen av studieavgiftsordningen. — Vår viktigste sak er lik tilgang til høyere utdanning for alle, sier Kaja Ingdal Hovdenak, leder for Norsk studentorganisasjon (NSO) til Khrono. NSO sier de håper regjeringen og støttepartiene SV og Sp vil benytte denne anledningen og prioritere studenter. **TE.**

Kritiserer ukultur i stud

Kvinner og ikkje-binære er systematisk underrepresenterte i Studentparlamentet ved UiO, mener toppkandidaten til Venstrealliansen.

Studentparlamentet

Tekst Nils Jakob Bakke Nydal
Foto Emilie Holtet og Sigrid Ewing

Etter val av studentparlament ved Universitetet i Oslo er det ti kvinner blant 27 representantar. Seks av disse er plasserte etter sjuandeplass på listene.

– Kvinner og ikkje-binære blir konsekvent plassert lågare. Det betyr at færre får reell moglegheit til å påverke, seier Arthur Sickinghe Kleis frå Venstrealliansen.

Valoppgjøret viser at det i 2024 var 12 av 26 kvinner i parlamentet, året før var det berre 10 av 26.

– Over 60 prosent av studentane ved UiO er kvinner. Parlamentet speglar ikkje dette. Det er eit demokratisk problem.

– Eg fekk faktisk sjokk

Juni Helene Alicia Sol Romero y Cordero Berg-Nielsen frå Grøn Liste vart mildt sagt overraska då ho fekk sjå kjønnsbalansen i Studentparlamentet på nært hald.

– Eg fekk faktisk eit lite sjokk. Eg hadde sett for meg at det skulle vere fleire kvinner, kanskje til og med at det var kvinne-dominert.

ønsker plass i universitetsstyret er det berre to kvinnelege kandidatar, men seks menn.

Kleis meiner hinderet ligg i korleis kandidatane blir rangert og personstemt.

– Sjølv om kvinnelege kandidatar står høgt på lista, ser vi at dei ofte blir flytta ned av personstemmer. Det skjer ikkje med menn i same grad. Det seier noko om haldningar og strukturell skeivheit.

Han meiner konkrete grep må til.

– Eit godt første steg hadde vore eit krav om at minst to av dei fem øvste på listene skal vere kvinner. Det treng ikkje vere ei hard kvote, men det sender eit viktig signal om like moglegheiter.

Ukultur

Kleis peiker òg på korleis ansvar og merksemd fordelast skeivt.

– Kvinner får sjeldnare ansvar og blir mindre synlege i media. Når Universitas eller andre skriv om parlamentet, er det som regel menn som uttaler seg. Det forsterkar ei ulik maktfordeling.

– Ein lukka politikarkultur

Sjølv om møta i Studentparla-

Det finst ingen arenaer for å møte den gjennomsnittlege studenten utanom valet

Arthur Sickinghe Kleis, Venstrealliansen

Men det var det langt ifrå, seier ho.

Likevel meiner ho at løysinga ikkje ligg i store strukturendringar, men i noko ganske enkelt: vilje.

– I Grøn Liste hadde vi 70–80 prosent kvinner på lista. Det handlar om å vere bevisst, og faktisk gjere jobben med å rekruttere. Det er fullt mogleg, det krev berre at ein tek det på alvor, fortel Berg-Nielsen.

– Kvinnelege kandidatar blir stemt ned

22. mai skal Studentparlamentet velje nytt arbeidsutval. Av de som

mentet formelt er opne for publikum, meiner Kleis at terskelen for å delta er høg.

– Det er mykje teknisk språk, sakshandsaming og lukka struktur. Du må kjenne systemet for å forstå kva som skjer. Det blir ei typisk norsk «innegruppe», seier han.

Han etterlyser meir aktiv inn-sats for å gjere parlamentet tilgjengeleg for studentmassen.

– Det finst ingen arenaer for å møte den gjennomsnittlege studenten utanom valet. Vi burde ha jamnlege, opne arrangement og kommunisere meir aktivt kva vi faktisk driv med. Møta våre er

MANGEL: Juni Helene Alicia Sol Romero y Cordero Berg-Nielsen frå Grøn Liste seier det trengs meir diskusjon av kjønnsrepresentasjonen og m

opne, men det veit ikkje folk, og vi inviterer ikkje godt nok inn.

Kleis meiner også at Universitetet i Oslo heng etter i dei store samfunnsdebattane.

– Internasjonalt har det vore mykje debatt om kjønnsroller, mangfald og rasisme. Men på UiO blir det sjeldan teke opp. Vi treng ein meir aktiv samtale om makt og representasjon, ikkje berre i parlamentet, men på heile universitetet.

Sterk drikkekultur

Ifølgje Kleis er det berre ein type sosial aktivitet for parlamentet som blir prioritert: å gå på bar.

– Det blir ikkje sagt direkte at du må drikke, men det finst heller ingen alternativ. Om du ikkje drikk, eller ikkje trivst i den typen miljø, så fell du fort utanfor.

Kleis meiner dette er ein del av eit større problem:

– Parlamentet framstår som ein lukka arena, både sosialt og poli-

tisk.

Berg-Nielsen har ikkje opplevd det sosiale miljøet som ekskluderande.

– Å pilse litt etter møta er ein naturleg del av studentlivet for mange. Eg har ikkje opplevd noko press eller ein kultur som stenger folk ute, seier ho.

Men ho er tydeleg på at det ikkje betyr at ein skal la vere å ta opp viktige spørsmål.

– Vi må likevel snakke meir om

Ny redaktør i Radio Nova

Emma Rolfsnes Sele som ble valgt som ny ansvarlig redaktør i Radio Nova denne uken. Radio Nova er Norges største studentradio, og holder til på Chateau Neuf på Majorstua. Avtroppende ansvarlig redaktør er Sigrid Slagstad. Svele har tidligere vært med i programmet Frokost i tre år, og har vært redaksjonsleder i programmet i ett år. – Jeg vil at dette skal

være en trygg organisasjon for alle. Vi skal få til mer sosiale ting og få til økt inkludering. Ellers skal vi fortsette å være en medieorganisasjon av høy kvalitet med slagkraft, forteller den nyvalgte redaktøren om sine visjoner som leder. Også nyhetsredaktør ble valgt: Sofie Kromsvik. IKW.

Flere vil bli lærer

Lærerutdanningene ved OsloMet har de siste årene sett en fallende kurve. Årets tall fra Samordna opptak viser imidlertid at utviklingen har snudd. 24 prosent flere vil bli grunnskolelærer på 1. - 7. trinn, og økningen på grunnskolelærerutdanningene for 5. - 10. trinn er 23 prosent sammenlikna med i fjor. Grunnskolelærerut-

danninga 1. - 7. ved OsloMet er den mest søkte lærerutdanningen i landet. – Det er godt å se at trenden snur, og at flere søker seg til lærerutdanningen. Gode lærere er svært viktige for hele samfunnet, sier rektor Christen Krogh i en pressemelding. TE.

Studentparlamentet

mangfaldet i forskjellige styre.

UKULTUR: Arthur Sickinghe Kleis frå Venstrealliansen seier det er eit problem at dei einaste sosiale samlingane til parlamentet skjer over ein øl.

Det var
overraskande
at Parlamentet
ikkje var
kvinnedominert

Juni Helene Alicia Sol Romero
y Cordero Berg-Nielsens, Grøn Liste

mangfald og kjønnsbalanse. Det handlar ikkje berre om representasjon på papiret, men om kven som faktisk kjenner at dei har ein plass. Vi må sørgje for at fleire ulike typar menneske kjenner seg heime i studentdemokratiet, seier Berg-Nielsen.

– Vi når ikkje ut
Leiar for Studentparlamentet, Sondre Mattias Klungland, seier at det ikkje finst formelle krav til kjønnsbalanse i samansetjinga av

parlamentet eller arbeidsutvalet, men at både valkomité og medlemmer prøver å etterstrebe betre representasjon.

– Vi ønskjer kjønns mangfald, og vi prøver verkeleg å få fleire kvinner til å stille, seier Klungland, som peiker på at listene og personstemmer påverkar kven som til slutt kjem inn.

Han meiner fleire av utfordringane handlar om rekruttering og synlegheit:

– Vi prøver å vere til stades for studentane. Vi står på stand, er i introduksjonsforelesningar og til og med på do, for å vise at vi er her. Men det er framleis vanskeleg å nå ut til mange, og det er ei utfordring både lokalt og nasjonalt, seier han.

Når det gjeld debatten om drikkekultur, erkjenner han at både Kleis og Berg-Nielsen har viktige poeng, men understrekar at Studentparlamentet jobbar for å nor-

malisere alkoholfrie møtepunkt.

– Vi kallar det «møtebrus». Det står i vedtektene at det skal vere ein trygg, inkluderande politisk kultur med rom for meningsmangfald, avsluttar Klungland.

– Skremt over rettsik

To HF-studenter mener de feilaktig mistenkes for fusk. De reagerer på feilinformasjon og sene saksdokumenter. Samtidig innrømmer UiOs internrevisjon risiko for manglende likebehandling i fuskesaker.

KI

Tekst Iliad Rostami og
Sunniva Roligeten
Foto Emilie Holtet

– Prosessen har vært fullstendig uprofesjonell. Det har vært vanskelig å få tilgang på informasjon, ting har kommet sent, kontaktpersoner har ikke svart på mail og uttalelsene mine har blitt omskrevet, forteller «Vegard».

Han er en av to studenter Universitas har snakket med som har blitt mistenkt for fusk av det humanistiske fakultet på UiO. De er sterkt kritiske til hvordan sakene deres har blitt håndtert. Vegard er ikke hans virkelige navn. Han ønsker å være anonym for at saken ikke skal få konsekvenser for fremtidige arbeidsforhold.

Tre av fire fuskesaker innmeldt til UiOs nemnd for studentsaker var fra Humanistisk fakultet (HF), ifølge årsmeldingen fra 2024.

Mener argumentene er vage

Fakultetet mistenkte først at Vegard hadde brukt kunstig intelligens på et utkast og innkalte til et uformelt møte, som ikke ble dokumentert. Etter eksamen, der besvarelsen også inneholdt utkastet, ble han igjen mistenkt for å ha brukt KI, men denne gangen på en annen del av oppgaven.

– Først mente de at teksten var generert av KI. Nå sier de jeg mangler kilde på en fremgangsmåte, sier Vegard.

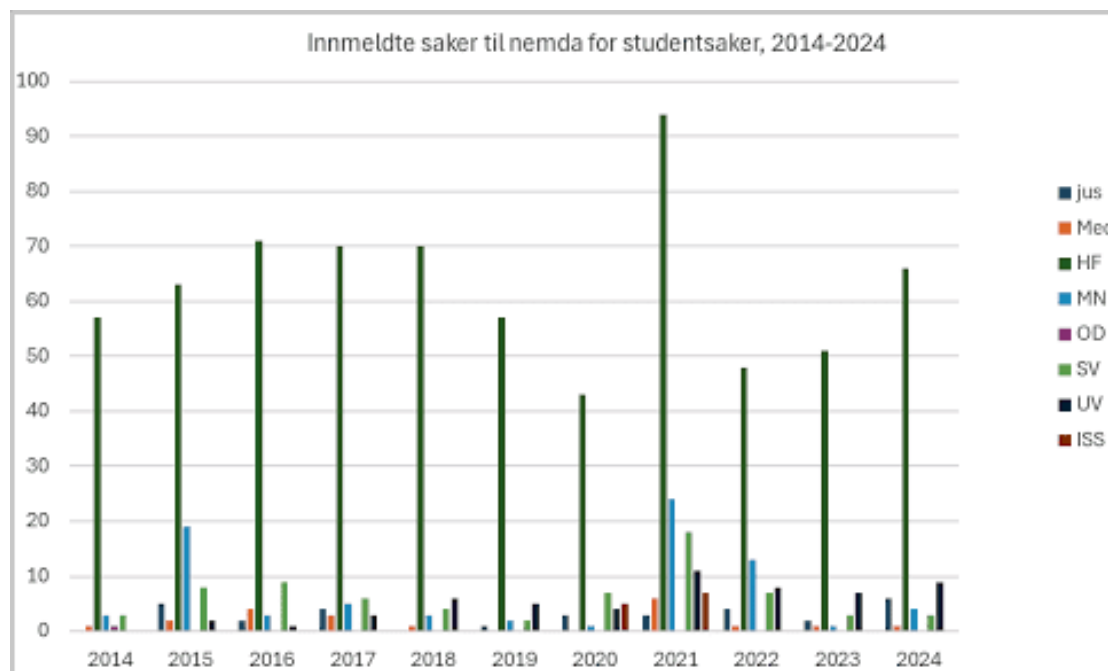
Han opplever at det har vært vanskelig å forsvare seg fordi argumentene fra sensor er så vage. Ifølge Vegard skal sensor ha reagert på at svaret i en deloppgave lignet på svaret sensor hadde generert med KI.

Vegard sier at det eneste han brukte Chat-GPT til var å få forslag til artikler han kunne lese fordi han hadde gått glipp av forelesninger.

Brukte 14.000 på advokat

Vegard reagerer på tiden det tok fra han fikk brevet om mistanke om fusk 15. januar, til han fikk begrunnelse.

– Jeg sendte tre mailer til saksbehandler før jeg fikk sensors be-

grunnelse, forteller Vegard.

Studenter som blir mistenkt for fusk har rett til å gi skriftlig eller muntlig uttalelse når saken skal behandles ved fakultetet. Vegard er kritisk til at uttalelsen hans ikke ble videresendt i sin helhet til sensor, men i stedet ble oppsummert av en saksbehandler. Han fikk hjelp av en advokat til å skrive uttalelsen og betalte 14.000 kroner av sin egen lomme for dette. Ifølge UiOs retningslinjer er det først da saken blir sendt videre til nemden at man får advokatutgifter dekket.

I tillegg tok det ifølge Vegard lang tid å få saksdokumentene.

– Fakultetet ignorerte fire eposter fra advokaten min. De svarte på andre eposter, men ikke de om

Jeg har vært ganske deprimert i det siste

«Vegard», student

saksdokumentene, forklarer Vegard.

Fakultetet besluttet å videresende saken til nemden. Den 7. april mottok Vegard nye saksdokumenter, med frist for å svare innen 4 dager.

– Hele prosessen har vært preget av forsinkelser og at det har vært vanskelig å få kontakt med universitetet, forteller han.

Psykisk påkjenning

Saken til Vegard skulle behandles i nemnda den 11. mars, men måtte utsettes ettersom saksdokumentene ikke kom før april.

– De har klart å trekke det ut i et halvt år, så det har definitivt påvirket studiene, sier han.

Vegard har meldt seg av flere fag. Den 29. april fattet nemnda en beslutning i saken hans, men han har fortsatt ikke fått vite resultatet. Ifølge saksdokumentene i Vegard sin sak kan det antydningssvis kan ta 3-4 uker etter møtedato før partene underrettes om vedtaket. Vegard reagerer på dette. Han har snart eksamen og ønsker å vite om han blir utestengt.

– Jeg er skremt over rettsikkerheten til studenter. Det er mye færre kriterier enn i en vanlig rettsak, fordi det bare trenger å være en sannsynlighetsovervekt for at man har jukset, spør han.

Vegard vurderer å klage saken inn til Sivilombudet.

– Jeg har vært ganske deprimert i det siste, og dette er en av de viktigste grunnene, sier han.

Mange og komplekse saker

Studieleder ved HF Julianne Krohn-Hansen skriver i en e-post til Universitas at de fleste fuskesaker blir avdekket gjennom program for plagiattkontroll eller av sensor. Hun skriver at de «forstår at det å bli mistenkt for fusk er en stor belastning. Fakultetet må likevel følge opp disse sakene.»

Til kritikken mot forsinkede saksdokumenter svarer Krohn-Hansen at de forsøker å angi en tidsramme for når saken er behandlet ved fakultetet og i nemd, men at «saksbehandlingen kan ta lengre tid enn anslått, og det handler om saksmengde på fakultet og i nemnd.»

Angående saksbehandlere som har vært vanskelig å få tak i, svarer Krohn-Hansen at «saksbehandlingstid avhenger dels av sakens kompleksitet, og av antall saker i behandling ved fakultetet og i nemd for studiesaker.»

Brukte KI til kildeliste

En annen student som er kritisk til universitetets håndtering av

fuskesaker er «Jakob». Etter å ha levert hjemmeeksamen fikk han beskjed om at sensor mistenkte KI-fusk.

– Fuskevarselet kom helt ut av det blå. Jeg hørte ingenting før to uker senere, sier han.

Sensor reagerte på feil i referanselisten. De mente en fiktiv kilde

Fuskevarselet kom helt ut av det blå

«Jakob», student

kunne tyde på at også teksten var KI-generert. Jakob erkjente at han brukte KI-verktøy til språkvask og til å utforme referanselisten. To kilder er ført med uriktige henvisninger, mens én kilde refererer til en uekte bok av en forfatter som ble brukt i forelesning. Dette betegner sensor som en fiktiv kilde. Det overrasket Jakob at sensor mente hele besvarelsen var generert.

– Jeg har driti meg ut, men selve oppgaven er et selvstendig arbeid.

Han mener at det aldri har blitt kommunisert at bruk av KI som støtteverktøy er forbudt på eksamen. Ifølge sensor skal det ha blitt gitt beskjed på en av de siste forelesningene i faget om at KI ikke var tillatt på eksamen. Jakob er uenig.

– Jeg var en av få studenter som faktisk var til stede på den forelesningen, og der ble ikke KI nevnt, sier han.

Fakultetet snur

I et 14 sider langt tilsvare tilbakestilte Jakob, som ikke tok seg råd til advokat, påstandene om at teksten var skrevet av KI. Fakultetet

REAGERER: To studenter Universitas har snakket med

og sensoren godtok forklaringen, men videresendte likevel saken til UiOs nemnd for studentsaker på grunn av feilene i referanselisten. I saksdokumentene er imidlertid mistanken om at teksten er KI-generert bevart, noe Jakob reagerer på. Universitas har sett saksdokumentene.

kerheten til studenter

I reagerer på feilinformasjon og sene saksdokumenter ved Det humanistiske fakultet.

– Sensor hadde allerede snudd på at jeg hadde jukset med selve teksten, sier han.

Etter at saken hans ble tatt opp i nemda, tok det seks uker før han fikk vite hva vedtaket ble.

Nemda besluttet å annullere eksamenen hans. Tilsammen tok det 5 måneder fra han ble mistenkt for fusk til denne avgjørel-

sen kom.

– Det er ikke så farlig for meg at eksamenen ble annullert, men hele prosessen har vært en vanvittig belastning for meg som jeg ikke unner noen andre, forteller han.

Nå har han klaget på fakultetets håndtering av saken i Si ifra systemet

Har undersøkt HF

Studieleder Krohn-Hansen skriver at UiOs gjennomgang av fuskesaker ikke gir klart svar på hvorfor andelen fuskesaker er høyere på HF enn på andre fakulteter.

Studiedirektør Audun Digerud skriver på e-post til Universitas at det er fakultetene selv som har ansvaret for saksbehandlingen sin og

som gjør nødvendige tilpasninger i hver enkelt sak.

Han refererer til UiOs enhet for internrevisjon på spørsmål om studentenes rettssikkerhet. I deres årsrapport til universitetsstyret skriver revisjonen at «saksbehandlingen har forbedringspotensial». Årsaken er variasjon i hvordan fakultetene følger opp

mistanker, noe som skaper «risiko for manglende likebehandling» samt risiko knyttet til «UiOs informasjons- og veiledningsplikt, manglende ressurser og dokumentasjon og journalføring.»

LIFEHACKS: Antall studieteknikker, tips og triks for studenter kan være overveldende for mange.

EKSPERTENS DOM:

Sånn leser du best til eksamen

Bruker du Pomodoro, Feynman og Blurting i eksamensperioden? Hvis ikke er det kanskje på tide å begynne.

Studieteknikk

Tekst Miles Herman Tisdal Flikke
Foto Isabell Svendsen Berge

Mange studenter gruer seg til eksamensperioden. Lange dager på lesesal, utallige energidrikker og pensumslesing er krevende. På sosiale medier florerer tips og triks om hvordan man kan gjøre perioden enklere.

Studieteknikk-videoer er blitt populære på plattformer som TikTok, og presenterer seeren med «hacks» oppkalt etter frukter og Oppenheimer-karakterer som skal revolusjonere måten man lærer, eller i det minste gjøre det lettere. Vi har scannet sosiale medier for å se etter de beste teknikkene, som vi skal vurdere sammen med vår ekspert Nora Westrum Lund fra Allvit.no, hvor hun lager SoMe-innhold om tips og triks for studenter.

Pomodoro-teknikken

Denne går ut på å sette seg ned med fagstoffet i fire intervaller på 25 minutter, med fem minutters pause mellom hver. Etter den fjerde tar du en lengre pause, og repeterer.

Ekspertens mening: – En fin teknikk for studenter som trenger regelmessige pauser for å holde fokus. Personlig foretrekker jeg ikke å bruke den om jeg jobber med noe som tar under en time å fullføre, da det kan være vanskelig å komme tilbake i flyten om jeg stopper midt i.

Feynman-teknikken

Her skal man starte med å notere seg alt man vet om temaet man skal

ta for seg, så forklare det høyt til seg selv. Man noterer seg hva man sliter med å forklare, og går over det innholdet igjen. Man repeterer prosessen til man kan forklare temaet på en enkel og effektiv måte.

Ekspertens mening: – En veldig god studieteknikk som kan passe mange fagfelt! Ved å gjenkalle stoffet opplever jeg at det er lettere å skulle formulere seg med egne ord og forklare utfyllende på eksamen. Når du forklarer til noen andre aktiverer du hjernen mye mer enn når du bare leser og tar notater.

Flashcards

Her skal man lage mange kort som man noterer et ord, en dato eller annet relevant på, og man skal si kontekst til det på kortet. Man lager to bunker ut ifra rett og feil svar, og repeterer til man kan alt.

Ekspertens mening: – Om du studerer noe som har konkrete, faktabaserte svar er repetisjon gjennom flashcards en god teknikk for mange. Jeg liker denne godt da jeg ofte klart ser for meg kortene i hodet etter å ha gått gjennom flere ganger.

Blurting

Her skal man skrive ned alt man kan om et tema innen en gitt tidsramme, så sammenligne egen kunnskap med pensum. Etter å ha lest pensum repeterer du prosessen til du har fylt alle hull i egen kunnskap.

Ekspertens mening: – Blurting er en fin måte å få oversikt over hva du kan og ikke kan til eksamen, sånn at du enklere kan legge opp til å øve mer på stoffet du synes er vanskelig. Det er vanskelig fordi du aktivt jobber med kunnskapen du har opparbeidet deg, men det er veldig effektivt om man har dårlig tid og mye å lære seg til eksamen.

Cornell-metoden

I denne noteringsmetoden skriver du notater på høyre side av

et ark, og relevante stikkord og spørsmål på venstre. Deretter dekker man til høyre side og svarer på spørsmålene fra venstre. Nederst kan man skrive en oppsummering av stoffet når man kan svare på alt.

Ekspertens mening: – Fordelen med Cornell-metoden er at man må følge med på stoffet og tenke seg om for å klare å velge ut nyttige stikkord og stille gode spørsmål. Metoden tvinger deg selv til å gjenkalle stoffet.

Tankekart

Her skriver man ned det man skal lære om i midten av et ark, og noterer relevante ord rundt som kobles med en strek. Dette fortsetter man så langt man kan med alle ord på arket til man ikke kan lage flere assosiasjoner.

Ekspertens mening: – Hvis vi-

Det er en fordel å få aktiv blodsirkulasjon

Birger Solheim, Førsteamanuensis

suell læring er noe som fungerer for deg, så er tankekart en god metode, men for mange vil jeg tro at for eksempel flashcards kan fungere bedre.

En sunn blanding

Det beste faglige rådet til Lund er å kopiere og lime fra forskjellige teknikker for å finne en arbeidsmetode som passer dine behov, og å repetere og gjøre oppgaver der du kan. Utenom dette, er hun også klar på hva annet som er effektivt og viktig for god studering. Søvn, god mat, pauser og bevegelse er alle viktige for å være klar i hodet og mottagelig for informasjon.

Birger Solheim er førsteamanuensis på Universitetet i Bergen, hvor han har vært fagkoordinator i Akademisk Skrivning ved Institutt

for filosofi og førstesemesterstudier. Han er enig i at bevegelse er kritisk for å få det beste ut av lesingen.

– Etter å ha lest burde man gå en liten tur og tenke over hva man har lest, hva man har og ikke har skjont. Det er en fordel å få aktivt blodsirkulasjonen, sier han.

Beste tid på døgnet

Solheim anbefaler også å bruke det han kaller «sin beste tid av døgnet» på å lese. Den tiden av døgnet du er mest opplagt og energisk burde brukes til å lese det vanskeligste fagstoffet, mens man kan bruke den andre tiden på å skrive og gjøre oppgaver. Han sier at det er tyngre å lese nye fagtekster og ta til seg nye tanker enn å skrive ned tanker man allerede har tatt til seg, så det lønner seg å fordele energien sin ut ifra det.

Det Solheim mener er det viktigste for effektiv studering er å se på essensen av universitetet som institusjon: kritisk tenking.

– Det er noen ferdigheter vi skal øve opp på universitetet, og kjerneevnen er selvstendig og kritisk tenking på bakgrunn av et faktagrunnlag, sier han.

Trikset hans for å effektivt lese en tekst er å lokalisere hovedbudskapet, for å deretter finne de viktigste argumentene som støtter opp mot det. Kritisk er det også at studenten selv evaluerer om argumentene de leser i pensumet er gode nok.

– Studentene skal ikke bare gjengi, men de må tenke kritisk over ny informasjon. På en saklig måte kan du vurdere det profesoren og pensum sier. Dette kan du gjøre med en medstudent, sier Solheim.

Fiks egg, men ikke eggerøre

Det kommer like brått hvert år. Google-dokumentet sendes i gruppechatten med tittelen: «Hva tar du med på 17. mai-frokosten?». Det fikser du senere, tenker du. Vel, senere er nå.

SMÖRGÅSTÅRTA: Vi kan stjele fra nabolandet.

17. mai

Tekst Kristine Heier
Foto Privat / Joanne Sørheim

17. mai er på lørdag og du har ikke planlagt noe. Derfor har Universitas

snakket med kokk og matprofil Joanne Sørheim, og samlet oppskrifter av ulik vanskelighetsgrad for å sikre at retten din blir en hit på frokosten. Sørheim er opptatt av god etikkette på en dag som denne: – Jeg blir så irritert av spleise-

lag, også har ikke folk laget retten sin ferdig når de kommer. Folk må ha det klart på eget fat, for man skal ikke legge noe mer jobb på den som hoster, sier hun. Hun deler en skrekkehistorie fra en tidligere 17. mai-frokost:

– Jeg vet ikke hvem det var, men det var en som bare hadde med seg en boks med rosiner. Sørheim har heldigvis bedre ideer på lager. Hun synes egg er essensielt på nasjonaldagen. Derfor har hun skrevet ned tre deilige oppskrif-

ter av ulik vanskelighetsgrad med egg som kjerneingrediens. Rettene er ikke tradisjonelt norske, men har sin opprinnelse over hele verden: – Røkelaks klarer alle å legge på et fat, men det er gøy å *branche* ut litt, sier Sørheim.

DJEVELSKE EGG: En amerikansk klassiker.

Enkelt: Djevelegg

– Dette er en veldig amerikansk rett, forteller Sørheim. Den er enkel, ser funny ut, og er lett å fonge opp, hvis man føler seg jålete. Oppskriften til Sørheim serverer 10 personer.

Utstyr

- Kasserolle, bakebolle, gaffel, sprøytepose, helst med en festlig tipp for gøy mønster, men dobbel brødpose med avklipt hjørne fungerer også helt fint.

Ingredienser

- 5 egg + 1 i backup
- 5 spiseskjeer majones, enten hjemmelaget eller Hellmanns
- 1 stor spiseskje dijonsennep, min go to er Edmund Fallot
- 1 teskje sitron
- Salt, til smak

- Pepper, til smak
- Diverse krydder - til smak. Jeg bruker kayennepepper, røkt paprika, *piement d'espelette* og Tabasco.

Fremgangsmåte

Legg eggene i en kasserolle, fyll opp med varmt vann fra springen, sett timeren din på 10 minutter og kok opp. Avkjøl de hardkokte eggene under rennende kaldt vann, eller i et isbad. Jeg pleier å riste på kasserollen slik at skallene knuser lett, da avkjøles eggene raskere.

Del de avkjølte eggene i to på langs, tørk av kniven for hver gang slik at du får rene og fine kutt. Plukk ut plommene med (rene) fingre eller en liten skje, og ha dem over i en ren bolle. Mos så fint du kan med en gaffel. Ha i majones og sennep - miks godt. Smak til med salt, pepper og det du ønsker av krydder. Jeg liker at djeveleggene

er litt røde i fargen og sparker litt fra seg med spice, men dette er helt opp til deg. Overfør blandingen til en sprøytepose, og klem tilbake i eggene. Legg dem på et hyggelig serveringsfat, ha på eventuell topping, og sett kaldt frem til de skal nytes.

Topping

Karse, gressløk eller persille egner seg supert på toppen av djevelegg. Du kan også toppe med kaviar, rogn eller ansjos. Avbildet har jeg syltet persillestilk, ansjos og *piement d'espelette* på mine egg.

Du kan også variere denne oppskriften med andre krydder og ferske urter, men hvis du vil ha urter i selve røren må du finhakke dem godt, så ikke sprøytetippen tetter seg. Du kan også smake til med rømme, smør og andre meieriprodukter, men bruk da noe med høy fettprosent.

Middels vanskelig: Ful medames

Dette er en deilig frokostrett fra Midt-Østen. Sørheims oppskrift er beregnet til 10 personer.

Ingredienser

- 3 bokser kokte favabønner. Ofte heter de bare ful medames på internasjonale matvarebutikker.
- 5 egg
- 1 salatløk eller vanlig gul løk
- 2 fedd hvitløk
- 2 teskjeer spisskummen
- En neve bladpersille og/eller koriander
- Noen mynteblader (kan sløyfes)
- Salt, til smak
- Pepper, til smak
- God olivenolje
- 1/2 sitron
- Godt brød til servering

Fremgangsmåte

Kok eggene dine i 7 minutter, og avkjøl under rennende kaldt vann, eller i isbad. Mens eggene koker: Sil av bønnene og ha dem over i en stekepanne på medium høy varme, med rikelig med olivenolje, finhakket hvitløk og to gode teskjeer med spisskummen. La det frese noen minutter, og ha på 3 dl vann. Kok inn, og skru ned varmen.

Med en potetstamper eller gaffel, mos bønnene. Smak til med salt. Sjekk konsistensen og se om du eventuelt må ha i mer vann.

Del tomatene i to og løken i fire. Pill så lagene i løken fra hverandre, slik at de ligner små hengekøyer.

Ha begge deler over i en bolle med urter, salt, pepper, sitronsaft og noen rause klunker olivenolje. Rør og smak.

Skrell eggene og del dem i to.

Anrett bønnemosen på et hyggelig fat, og dander løk- og tomatsalsaen pent på toppen. Server med egg og godt brød.

FUL MEDAMES: En hyllest til Midt-Østen.

Ikke vanskelig, men tidkrevende:

Smörgåstårta

På nasjonaldagen er det lov å stjele litt fra vårt naboland.

Sørheims oppskrift er beregnet til 10 personer.

Ingredienser

- Ca 20 skiver loff eller annet lyst brød
- 6 egg
- 400 gram reker
- 2 krabbeskjell
- 300 gram røkt laks eller ørret. Jeg bruker bare villaks, men det er en økonomisk kjedelig prioritering jeg gjør av politisk overbevisning. Du kan også bruke ansjos, crabsticks eller varmrøkt makrell.
- 8 spiseskjeer Hellmanns majones
- 30-50 gram ørretrogn
- 1 sitron
- 1 rødlok, finhakket

- 1/3 agurk, i litt tykke skiver
- 2 spiseskjeer sennep
- 5 pakker kremost, her har jeg brukt Philadelphia 200 grams, men Snøfrisk er også veldig godt hvis du ønsker en skarpere smak.
- En neve salat, hjerte eller ruccola
- Dill, en potte
- Bladene fra 6-7 stilker estragon. Finner du ikke estragon, bruk en annen urt som er god til sjømat - for eksempel persille eller gressløk.
- Salt og pepper til smak.
- En neve reker med skall, til pynt
- Sukkererter, en neve til pynt

Fremgangsmåte

Kok opp vann, ha i egg og kok til de er smilende - 7 minutter for store egg. Avkjøl under rennende kaldt vann.

Mens eggene koker kutter du skorpen av brødskivene. Finn frem en kakeform på ca 20 cm i diameter, og fyll den med ett lag brød-

skiver. Skjær til så de passer i formen. Spar på avskjæret - du kan bruke dem til å fylle eventuelle ujevnheter senere i byggeprosessen.

Har du ikke kakeform kan du bruke en tallerken eller et annet rundt objekt som mål, og klippe ut et bakeark slik at du har en form å følge med skivene dine.

Smør et godt lag med kremost og et tynt lag sennep på skivene. Del eggene i skiver, og fordel laks/makrell/fiskematen og eggene utover sammen med estragon, gressløk eller en annen frisk urt. I to separate boller, bland avsilt reker med majones, salt, pepper, sitron, rødlok og dill. Gjør det samme med krabbekjøttet - smak til med salt, pepper og sitron. Legg på et nytt lag skiver og skjær til. Smør et godt lag kremost på skivene, og ha på skivet egg og rekerøre. I det neste laget, smør med kremost, ha på krabberøre, skivet agurk og strimlet hjertesalat.

Topp med et siste lag med brød og kremost, og sett hele greia kaldt i en time el-

ler to, slik at den får satt seg. Jeg liker best å smøre sidene når den har stått kaldt en stund, da er stabelen mer stabil. Pynt med det du måtte ønske, jeg har brukt ferske reker, blomkarse, ørretrogn og sukkererter.

Server med sitronbåter og et stort glis.

Å lage en høy smørbrødterte ser utrolig lyx ut, og er ikke spesielt vanskelig, men krever noe tålmodighet og tid. Du må også gjerne lage en firkantet smørbrødterte, det sparer deg for en del skjæring.

Jeg brukte surdeigsbrød i min, men vil anbefale en vanlig lys loff, det gjør det hele mye enklere. Du kan variere fyllet ut ifra preferanse og lommebok - man kan også lage en variant med spekemat og salat, eller en surf and turf med begge deler. Eller hva med en variant med grønnsaker, sommer-tomater og hummus?

Slik gjør du 17. mai

ÅPNE: Studentene ved Norges Musikkhøgskole er åpne for hva enn nasjonaldagen måtte bringe.

TRADISJONSRIKE: Blindern-studentene synes man skal si ja når andre spør deg om å ta et bilde av dem på 17. mai.

Lurer du på hvordan du skal feire 17.mai? Her får du svaret.

17.mai

Tekst Thale Donald Rowe
Foto Sigrid Ewing

Nasjonaldagen nærmer seg med stormskritt. Dagen alle barn, pølseprodusenter og drilljenter gleder seg til. Dagen som for noen minnes starten på en kjærlighetshistorie, og slutten for andre. Dagen du gikk på en smell, eller dagen du kriget deg gjennom fra morgen til kveld.

17. mai er på «alles» tunger ukene før dagen omsider kommer. Samtalene går ofte i de mange valgene man står ovenfor før den store dagen. Ja, fordi tanken på

denne dagen kan bety mye hodebry for den ubeslutsomme. Hvor mye drikke slurper man i seg til frokosten? Hva slags drikke slurper man i seg? Park etter frokost? Lekter'n etter frokost?

Universitas har sendt ut en journalist på feltarbeid til tre utdanningsinstitusjoner i Oslo. Har studentene ved ulike læresteder en særegen måte å feire nasjonaldagen på?

Husk bestefar

Først til studentene på Universitetet i Oslo (UiO). Du kjenner dem igjen overalt. Dr. Martens, baggy bukser, frakk, tote bag og en sigg godt plassert under barten.

Det viser seg at studentene på Blindern er familieorienterte, og opptatt av å bevare de kjente og kjære tradisjonene på nasjonaldagen. Deres anbefalinger er: send gratulasjonsmelding til foreldre

og besteforeldre! Spis is og pølser! Bli med på sekkeløp og melkespann! Kjøp en heliumballong. SV-studentene minner også selvfølgelig om at man må reflektere over hvorfor man feirer nasjonaldagen.

Brukt-klær-studentene synes også å være inkluderende. En god venn er essensielt. De minner på at man må ha det gøy, og ikke minst være raus med seg selv! Det kan jo være fint å fortelle seg selv når man er på pils nummer ni, fjerde dag på rad.

Også de internasjonale studentene på UiO har fått med seg det viktigste på 17. mai. De forklarer integrert at de skal ha frokost og se på tog.

En ting er UiO-studentene her helt sikre på: du skal for guds skyld ikke dra på et betalt arrangement. Lekter'n og Bislett er uaktuelt. Her kan resten av Oslo-studentene

derfor feire helt i fred. Ellers er det en stor *don't* å spy i bunadsveske. Igjen er altså Blindern-studentene opptatt av ivaretagelsen av det tradisjonelle, nemlig nasjonaldrakten.

Til slutt kommer disse studentene med en oppfordring som må minnes om hvert år, nemlig: ikke bli for full foran barn, på barnas dag.

Gutta-frokost

Alle og enhver norsk student klarer å se for seg en student fra Bedriftsøkonomisk Institutt (BI). Guttene har grå half-zips og boblevest, og jentene ser ut som de kommer rett fra Message i Øvre Slottsgate. De betaler dyre summer for studiene sine, men kommer sannsynligvis til å bli pengeskonger en dag uansett. Det kan se ut til at det hvert fall er det store målet for en del av dem.

BI-studentene og studentene ved UiO splittes i striden om betalte arrangement på 17.mai. Studentene ved BI er nemlig ikke fremmed for en feiring på en av byens pengeslukere. De setter strek ved 100 000 kroner, men mener et bord i sola er verdt tu-

Ikke slåss natt til 18. mai!

BI-student

senlappen.

Likevel forteller enkelte at de pleier å spise frokost hjemme før de drar på selve 17.mai-frokosten, for å spare penger. Her er altså BI-studentene sine prioriteringer

17. mai riktig

klart på plass. Når de først drar på frokosten er det selvfølgelig champagne i glasset, og kun gutta til stede.

Klokken 12 skurrer både studentene fra UiO og BI på rikskringkasteren og synger nasjonalsangen sammen med resten av landet. Her forenes altså studenttroppene.

Til de usikre har de betalende studentene heldigvis en moteguide klar for den store dagen. Joggesko med dress er ikke lov. Heller ikke sneakers. Caps er ikke lov og sokkene må være over ankene. En liten sløyfe på brystet med Norges farger er derimot ønsket hjertelig velkommen!

Den viktigste oppfordringen fra BI-studentene er: ikke slåss natt til 18. mai!

Klar for alt

Studentene ved Norges Musikkhøgskole (NMH) hadde som

forventet en nyvinnende vri på hvordan nasjonaldagen burde feires. Rådene bærer preg av at skolen har et stort internasjonalt miljø, og derfor studenter med et begrenset antall 17.mai-feiringer i baklomma. Universitas ønsker det

Ikke bli for full foran barn, på barnas dag

Blindern-student

utradisjonelle, friske pustet velkommen.

NMH-studentenes *do's and don't's*: å drikke akevitt er første do. Hva har det å si om det er jul eller nasjonaldagen? Å

date prinsessen blir også trukket frem som en klar *do*. Drøm stort! Likevel er studentene tydelige på at den beste måten å feire 17.mai på er helt uten regler! Ta en blund i parken om du vil, sov hjemme eller hos en beiler, se på høyskolens eget korps eller dropp det.

Om Eurovision-finalen skal få lov til å bli en del av årets 17.mai-feiring eller ikke, er musikkstudentene uenige om.

NMH-folket kommer også med en spennende oppfordring. Å spy er *don't*, men hvis du må, spy med stil. En klassisk NMH-student forklarer at hans måte å spy med stil på ville vært på en buss. Ikke inni bussen, men på utsiden. Bussen burde helst være i bevegelse, ifølge studentene.

universitas@universitas.no

ANNONSE:

Tilbudsguiden

AVIS

Pen sum for studenter:

MORGENBLADET

10 uker for 10 kroner

Deretter 50 % studentrabatt

Bestill på morgenbladet.no/student

Da Dagsavisen

Få 50 % studentrabatt på Dagsavisen!

Bestill her:
abonnement.dagsavisen.no/student

dagsavisen@mediaconnect.no
Tlf: 22 99 80 00
www.dagsavisen.no

LYD- OG LYSUTLEIE

Skal du ha fest?

123 LYD.NO

Utleie av:

- Lyd
- Lys
- Aktivitetsleker
- ute/innekino
- Sceneteknisk
- Silent Disco

10% Student rabatt

OJB

DJ BOOKING NORGE AS
www.djb.no

Alt av artister og underholdere

FORENING

GRATIS UKENTLIGE AKTIVITETER MED DNT UNG OSLO

Bli med på kajakk, klatring, buldring, fellesturer, kurs og spillkvelder hver uke!

GRATIS

SYKKELVERKSTED

ER Sykkel A/S
Emergency Repairs

ER sykkel- studentvennlig sykkelverksted i Oslo!

Er sykkel din mer rust enn rull? Null stress - vi fikser det uten å sprengte stipend! Hos ER Sykkel får du solid service, gode priser og rask hjelp.

ER Sykkel - fordi forelesninger venter ikke på flate dekk

Som student slipper du foran køen når uhellet er ute

ER Sykkel AS, Skovveien 13A, 0257 Oslo
www.ersykkel.no tlf: 90970754

MUSEUM

Astrup Fearnley Museet

Space Making
29.05. – 24.08.25

U25-medlemskap 190,-
Studentbillett 100,-
Under 20 Gratis

NOBEL PEACE CENTER

Studenter 50 kr

Tirsdag-fredag kl. 11.00-14.00

Husk gyldig studentbevis.

Nasjonalmuseet

Utstillinger • Arrangementer
Åpninger • Klubbkveld • Bibliotek
Foredrag • Samtaler

Student under 30 år: 120,-
Medlem U25: 349,-

STUDENTBOLIG

ANKER STUDENTBOLIG

På leting etter et nytt hjem?

www.ankerstudentbolig.no

BADSTU

Fjordtokt
BADSTU PÅ LYSAKER

20% studentrabatt på 1 time drop-in fellesbadstu.

Book tid på fjordtokt.no
Benytt kode STUD25

Alle bookingen gjøres for må kunne fremvise studentbevis ved kontroll. (Rabatten gjelder ut juni 2025)

Ny leder i SAIH

Hvert år velger 160 000 studenter å bidra med 20-50 kroner ved siden av semesteravgiften sin til SAIH. Universitas har møtt hun som skal bestemme over pengene.

SAIH

Tekst Benedikte Omdal
Foto Shilan Sari

– Jeg føler meg klar for å ta et større ansvar og lede SAIH gjennom de utfordringer som møter oss og gjennom alt det som det neste året kommer til å by på, sier Henriette Reiersen Johnstone (25), som nylig overtok som ny leder av solidaritetsorganisasjonen.

Hun tiltrer ledervervet 1. juli 2025 etter avtroppende leder Selma Bratberg. Det vedtok SAIH på sitt årsmøte i slutten av april.

SAIH er en solidaritetsorganisasjon av og for studenter og akademikere, som jobber for å fremme akademisk frihet og høyere utdanning som en menneskerett. Ifølge organisasjonen sin nettside har de 44 alliansepartnere i Norge, og hvert år velger 160 000 studenter å bidra med 20-50 kroner ved siden av semesteravgiften sin til SAIH.

Engasjementets begynnelse

Etter et informasjonsmøte om SAIH med gratis pizza sammen med vennegjengen, endte Johnstone opp med å bli «solgt» og har blitt værende i organisasjonen siden 2020. På denne tiden studerte hun utviklingsstudier ved Oslo Met og lærte mye om hvorfor verden var som den var.

– Shit, verden er strukturelt urettferdig. Jeg ble veldig kritisk til bistandssektoren. På studiet lærte vi om dette teoretisk, men så er SAIH en aktør som jobber mot dette i praksis. Altså jobber for å endre strukturer og for å endre makt i bistand, forteller Johnstone.

– Det var veldig spennende for noen som studerte utviklingsstudier, og jeg lærte mye om denne kritikken både på studiet og fra SAIH.

Hun trekker også frem at det var motiverende å se noen som virkelig jobber for solidaritet og ikke bare veldedighet, noe som fortsatt er en motivasjon for henne i dag.

Etter fem år i SAIH, to av dem som nestleder på fulltid, har Johnstone opparbeidet seg en dyp forståelse og erfaring som hun mener vil være viktig når hun nå skal lede SAIH videre.

– Hva er motivasjonen din for å bli leder?

– Det er valg i Norge, det blir veldig spennende. Antidemokratiske krefter er på frammarsj i hele

verden. Det har store konsekvenser for den tematikken vi jobber med og for våre partnere, så jeg gleder meg til å ta det ansvaret, forteller Johnstone.

Den nye lederens kampsaker

Til høsten er det stortingsvalg og Johnstone ser frem til å jobbe mer med politisk påvirkning enn det hun har gjort i rollen som nestleder, samt jobbe for å få gjennomslag for de sakene som SAIH jobber for.

Av spesifikke saker hun ønsker å få til i det kommende året trekker hun særlig frem å jobbe for et fritt Palestina, avkolonisering av akademia og beskyttelsesarbeidet deres for studenter og akademikere som er i frontlinjen for demokrati og menneskerettigheter rundt om i verden.

– Jeg har et overordnet mål om at flere, både studenter og

Shit, verden er strukturelt urettferdig

Henriette Reiersen Jonstone,
kommende leder i SAIH.

akademikere, anser oss som en relevant aktør. Det tror jeg også vi kan oppnå ved å ta litt kritiske standpunkt og være litt tøffe i debattene.

Studentenes bidrag

Hvert år betaler studenter en semesteravgift til universitetet de tilhører og hvert år velger 160 000 studenter å bidra med 20-50 kroner ved siden av semesteravgiften sin til SAIH. Johnstone forteller at ikke alle studenter helt vet hvem de er, men at det er viktig for dem at studentene vet hva pengene går til. Konkret går pengene til SAIH sitt internasjonale arbeid med partnere i seks land, og til politisk påvirkningsarbeid i Norge, forteller hun.

– Hva vil du gjøre for å fremme mer engasjement blant studentene for SAIH?

– At vi er flinke på promotering gjennom våre medlemmer, lokallag og sentralt, og deler informasjon om hva studentene bidrar til. Videre skal vi jobbe tett med studentparlamentene, nasjonale studentorganisasjoner, og særlig lokallagene våre, for det er jo studenter som kjenner engasjementet på campusene sine best, sier

NYVALGT: Johnstone tar over ledervervet i SAIH etter sommeren.

Johnstone.

Ønsket hennes er at SAIH skal posisjonere seg godt for studentene i Norge, som en organisasjon

de med studentene om blant annet eventer, kan arbeidet til SAIH løftes frem og skape engasjement.

Jeg har et overordnet mål om at flere, både studenter og akademikere, anser oss som en relevant aktør

Henriette Reiersen Jonstone, kommende leder i SAIH.

med mye kunnskap og kompetanse på internasjonal solidaritet og akademisk frihet. Ved å samarbei-

– Hva gir engasjementet ditt i SAIH deg?

– Det er mye, for det har blitt

en stor del av hverdagen min! Engasjementet gir meg motivasjon til å jobbe for solidaritet, for å jobbe mot autoritære krefter og tendenser som vi ser globalt, samt for å jobbe for en mer avkolonisert verden hvor kritiske stemmer blir hørt, men også vernet om og beskyttet, sier Johnstone.

Til slutt forteller Johnstone at hun har vokst mye både faglig og politisk, men også personlig gjennom engasjementet i SAIH, og at hun gleder seg til veien videre som leder.

Hamsuns *comeback*

Knut Hamsun lever – igjen(!) – takket være svigers.

Hamsun-reportasje

Tekst Kristin Knutsen
Foto Sigrid Ewing

Nesten hundre år etter sin død gjør Knut Hamsun et slags comeback. Ikke på scenen, men på Chateau Neuf. Tilbake til Studentersamfundet – ifølge noen, der han hørte hjemme.

Men hva betyr egentlig det?

Deichman mener nemlig at alt startet med et klassisk svigerdrama. Og la oss være ærlige: Få ting er mer allmennmenneskelig enn akkurat det.

Svigers og milliongebyr

– Det var noen som ringte og sa: «Maren, det står en dame her med en bok som skulle vært levert i 1917», forteller Haugfos.

I påsken spaserte nemlig en kvinne inn på Deichman. Og nei, hun hadde ikke med seg Hamsun selv – han er fortsatt både død og ferdig utlånt. Men det hun hadde med, vakte oppsikt: En førsteutgave av *Sult*. Ja, den *Sult* – en av Norges mest ikoniske romaner, levert tilbake etter 107 år. Og tro det eller ei: Deichman hadde ikke denne utgaven fra før.

Den som til slutt bar boka inn dørene, var ikke den opprinnelige låneren, men svigerdatteren. For når svigers lar ting ligge i over et århundre, er det ofte noen andre som må rydde opp.

– Hun må jo ha lånt boka som student, sikkert? Og så hadde hun den litt lenger enn de tre ukene... og så bare, vel, aldri levert den tilbake, sier Mathias Storm Michelsen Wisløff, markedsføringsleder ved Deichman Bjørvika.

Og hva med gebyret, da? Normalt får du et purregebyr på 100 kroner ti dager etter forfall. Hvis vi skal leke litt med tallene: 107 år tilsvarer 3 905 550 dager. Det blir

OLD BUT GOLD: Deichman tok gledelig imot førsteutgaven av *Sult*, da de ikke hadde denne utgaven fra før.

Bare et sjeldent comeback for en sulten klassiker.

Hamsun-time

Ifølge stemplingen hadde boka tilbrakt mesteparten av sitt lange liv hos Studentersamfundets bibliotek. Derfor inviterte styreleder i DNS Thea Bråten til en høytidelig returseremoni: fra Deichman og tilbake dit boka hørte hjemme.

Universitas møtte selvsagt opp. Problemet? Biblioteket var stengt. Minuttene tikket: fem

mulig å komme det nærmere.»

Passende nok var han også en mann som elsket klokker. På Nørholm, gården hans i Grimstad, hang det ur i nesten hvert rom – og flere gikk ulikt. Det forvirret gjestene, men Hamsun? Han trivdes med det.

Så, på ekte Hamsun-tid, åpner Bråten endelig døren og sier:

– Heisann! Deichman er fortsatt her? Vi har holdt på en god stund ...

Faste-fest på Neuf

Førsteutgaven av *Sult* har levd et overraskende glamorøst liv i det siste.

– Boka har jo nærmest vært på verdensturné, sier Haugfos.

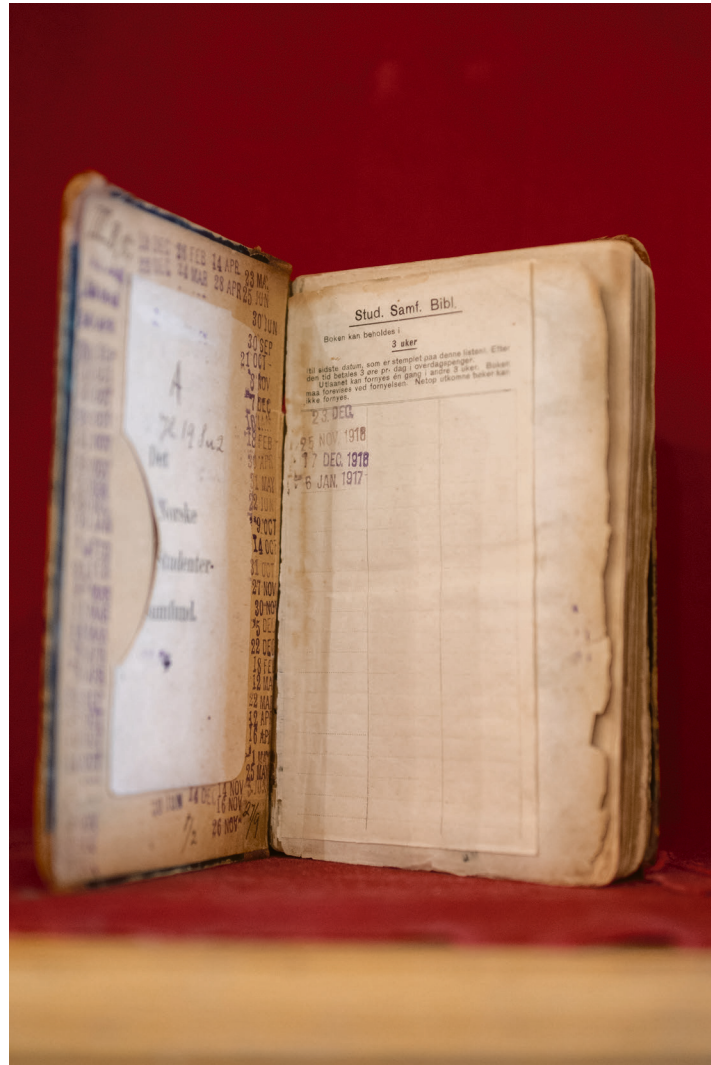
– Alle vil ha *Sult* i studio, skyter Wisløff inn.

– Den har vært ute i taxi, tatt turen til Sverige, og historien om at den er tilbake har nådd helt til Island!

For å feire at den litterære rockestjernen endelig er kommet hjem, blir det fest på Chateau Neuf 16. mai. Temaet? Tja...

– Med tema «*Sult*»?

– Faste-fest! foreslår Wisløff.

ET SEKEL FOR SENT: Etter 107 år blir en førsteutgave av Hamsuns *Sult* levert.

Altså, karakteren fra *Sult* hadde gjort det bra på Instagram i dag. Han skriver, bader i kaldt vann... sulter

Mathias Storm Michelsen Wisløff

– Hehe, kanskje ikke helt sånn. Kanskje litt 17. mai-aktig, sier Bråten.

– Ja, det er kanskje ikke den mest treffende koblingen det heller, sier Haugfos om mannen som etter hvert ble persona non grata i mange norske hjem.

Hamsun på Blindern

Apropos fasting:

– Altså, karakteren fra *Sult* hadde gjort det bra på Instagram i dag. Han skriver, bader i kaldt vann... sulter, sier Wisløff.

Han er inne på noe. For mens Hamsun nå leveres tilbake til studentene, er det faktisk ganske fristende å tenke på hvordan den navnløse «hvermann» fra romanen ville fungert som student i

dag.

– Han hadde vært den personen som ikke helt visste hva han skulle gjøre etter han var ferdig på Blindern, forklarer Wisløff.

Han trekker en overraskende, men treffende parallell mellom Hamsuns karakter og Hannah Horvath fra *Girls* – den kunstnerisk ambisiøse, selvpptatte og blakke hovedpersonen fra Brooklyn som bare prøver å finne seg sjæl.

Bare at i stedet for tatoveringer og en halvferdig memoar, har vår helt en tom magesekk og en lapp med «Kristiania» skrevet på.

Maren, det står en dame her med en bok som skulle vært levert i 1917

Maren Haugfos

over 390 000 purringer, og med 100 kroner per stykk snakker vi 39 millioner kroner i gebyr.

Heldigvis ble det verken faktura eller inkasso. Som hovedpersonen i *Sult* en gang klaget: «Penger! Jeg hadde tre øre igjen...»

over, ti over, kvart over. Hadde Knut Hamsun allerede sklidd inn blant hyllene og forsvunnet for godt? Eller var det vi som hadde misset noe? Som Hamsun selv en gang skrev i *På gjengrodde stier*: «Tiden var på seksti minutter i timen fordi det ikke var

DIN GUIDE TIL GRØNNSAKSHANDEL

(utenom kjedene)

Matvareprisene stiger samtidig som dagligvarekjedene håver inn milliarder. Men å være student på budsjett er ikke ensbetydende med pasta fire ganger i uken eller at blåbær og mango på butikken blir luksusvare. Med litt alternative handlevaner kan du spise sunt, variert – og billig. Universitas tar turen til Grønland for å hjelpe deg å planlegge din neste handleturn.

Tekst og foto

Shilan Sari

STUDENTENES KLAGESANG

Imens verden forbereder seg på økonomisk resesjon og vi hamstrer tørrvarer til apokalypsen, har norske dagligvarekjeder faktisk aldri tjent mer penger. Matvareprisene stiger, og ifølge Statistisk sentralbyrå (SSB) økte matvareprisene i Norge med 7,6 prosent fra februar 2024 til februar 2025. Bare ifjor kunne Norgesgruppen (som eier dagligvarekjedene Kiwi, Meny, Spar og Joker), si seg fornøyd med et overskudd på hele 4,9 milliarder kroner.

Slik har det seg at studenter spiser sin tredje stusselige pastarett for uken før månedens stipend ankommer en ribbet bankkonto, og blåbærpakken til 60 kr ligger trygt igjen i butikkhyllen.

Vi klager, men handler likevel. Men det finnes alternativer!

SPIS DEG GRØNN

Selv om mange «basisvarer» riktignok er rimeligst å handle hos kjedene, er det mulig, og til og med lønnsomt, å velge alternativt

på mange områder – om man legger inn innsatsen. Vend blikket øst for Jernbanetorget og støtt lokale grønnsakshandlere – nærmere bestemt importørene på Grønland. Med litt mer jobb finnes det mange fordeler!

For det første er det gode penger å spare på Grønland. Her er kiloprisene ofte halvparten, noen ganger en tredjedel, av det du finner hos de store kjedene. Enkelte ganger er tilbudene så gode at også ikke-studenter med god råd kunne latt seg imponere – om de bare viste hvor de skulle gå.

Dessuten er det på høy tid å sikte handlevanene våre mot råvarebasert matlaging. Å unngå ultraprosessert ferdigmat er en kjærlighetserklæring til magen. Plei tarmen din, og la variasjoner i sesongens grønnsaker og frukter legge til rette for et variert kosthold.

Det rike utvalget av produkter i Grønlands-butikkene inviterer til å utvide ditt kulinariske repertoar.

GRØNNSAKSBUTIKKEN I LEIRET

Her ligger en verden av grønnsaker! Utebodene deres er fylt med gode tilbud, med kilopriser som hadde vært skandaløse bare de ble viet mer oppmerksomhet. For kjøtentusiaster er slakteren på hjørnet også verdt en visitt.

OBS:

Før du kaster deg ut i Grønlands grønnsaksverden: Husk at dagligvarenes retur- og kvalitetsgarantier ikke gjelder her. Bruk øynene, kjenn etter og vær selektiv. Iblant selges partier nær utløpsdato, men det betyr ikke at alt er dårlig. Da gjelder det å velge med omhu – og kanskje gjøre et røverkjøp eller to.

GRØNLAND TORG

Om du går langt nok inn i familiebutikken på hjørnet av Smalgangen, kommer du til en disk der du får kjøpt ost, oliven og andre fristelser i løsevekt. Her selges gourmetoliven til billig kiloen, sammenlignet med Kiwis marinerte oliven i pose til 398,- pr. kilo, og på Rema koster det 534,- pr. kilo. Her får du marinerte oliven til 114,- kiloen, og kan handle store sekker med ris, olivenolje i kanner, tørkede belgfrukter. Slakter finnes også rett over gaten.

VELKOMMEN, KOSMOPOLITT!

I eksamentidens monotoni, der tilværelsen reduseres til svimmel vakling i triangel mellom lesesalen, matbutikken, og soverommet, er det lett å lenge litt vekk. Men hvor kan en student uten penger ta ferie en ettermiddag? *Come to Grønland, habibi!*

Bare noen T-banestopp unna det grå Blindern finnes en kulturell smeltedigel av språk, lyder og lukter. Å handle på Grønland er ikke et oppdrag, men en opplevelse.

På de travle markedene bugner det av spennende frukt og grønt i en myriade av ulike farger lik klientellet, av krydder, tørrvarer og hermetikk, og ikke minst språk - her er stedet for en ekte kosmopolitt. Lik reisen krydderne og produktene har gjort, møtes folk fra alle verdenshjørner.

Det ropes og skumpes, plutselig er du i et marked i Istanbul. Ta med en venn, og snakk høyt og uforskammet til hverandre! Rop hverandres navn mellom hylleradene uten å bli enset, og nyt avbrekket fra det rigide norske.

Dette er også tiden for å utvide ditt kulinariske repertoar. I hylleradene ligger de i store utvalg: tunisisk harissa, marinerte artsjokker, spennende belgfrukter. Billige dadler og all slags mulig tørket frukt, store grønne oliven på bokser som hadde kostet deg en skjorte på en fjong bar. La øynene frelses av spennende etiketter, av de fjorten sortene med peynir - tyrkisk ost.

Husk å stå standhaftig på din plass i køen, for janteloven finnes ikke på Grønland. Et eneste lite blikk på godteriet i hyllene ved kassen, og brått har en *yenge* - en tyrkisk bestemor - som er mer blasert for disse kaotiske omgivelsene enn deg - tatt plassen din.

GRØNN REVOLUSJON

Slik er det ingen grunn til å vente. Matvaregigantene klarer seg uten deg en stund til, og tarmen og lommeboken din vil takke deg for at du tok turen til Grønland. Her får du et etterlenget avbrekk, ferie, kall det hva du vil - bort fra monotont monopol, plastpakkede grønnsaker og boil-in-bag. Om mange nok blir frelst av importørene på Grønland kan man kanskje sakte rive makten til matvaregigantene opp med rota - én purre om gangen.

NOR-DAGLIGVARE I STORGATA

På importen i Storgata dukker det ofte opp gode enkeltkupp, og den har generelt lavere priser enn Kiwi-en over gata. Selv om de dessverre ikke har det største utvalget, er derfor likevel verdt et besøk om man først skal forbi knutepunktet.

Grønland vs Kiwi
- en ukeshandel

VARE	GRØNLAND	KIWI
Mango	12	36
2 x Agurk	19	50
Isbergsalat	13	24
Fetaost 800 g	69	213
Squash 3 stk	19	70
Rød linser 800 g	26	45
Avokado stor 2 stk	24	70
Paprika mix	20	33
Koriander-bunt	17	40
Klasetomat 1 kg	19	39
Epler gala 0.5 kg	6	17
Spisskummen 100 g	30	65
Oliven 400 g	35	138
Tomatpuré 800 g	12	12
Ruccola	12	22
TOTALPRIS	340	954
614 kroner i forskjell om vi skulle kjøpt handlekurven på Kiwi.		

Universitas' beste tips:

- + Se etter tilbud og planlegg måltidene deretter! Det finnes alltid noe superbillig grønt - vær kreativ med matlagingen. Uforutsigbarheten gjør det spennende å sjekke ut ukens eller dagens tilbud, og ikke minst sørger den for at du spiser variert!
- + Ved ekstremt gode tilbud og mulighet - feks bananer til 9 kr kiloen, brokkoli for 5 kr, mango for 10 kr (det skjer støtt og stadig) - frys ned!
- + Du sparer massevis på å kjøpe tørre linser og bønner sammenlignet med hermetiserte linser hos dagligvarene.
- + Kjøp. Krydder. I store kvantum. Kjødene tjener kolossalt på å selge deg tåpelig lite krydder i hver pose. Stack up!
- + Som sagt. Store kvantumer = billigere. Få med kollektivet, og invester i en STOR sekk med ris. Dere velger: 5 kg for 145,- eller 500 g på kiwi for 49,-. Plis dropp boil-in-bag-risen med mikroplasten fra helvete.
- + Kjøp en stor sylinder med tre svære blokker fetaost (for eksempel yesilova krembeyaz) på 800 g for 60,-, istedenfor den lille pakken på kiwi på 100 g for 35 , -
- + Brødsbuffene er også verdt en visit. Unn deg en simit eller sesamkringle, eller varm lavash, flatbrød, eller en pakke klassiske liba-brø.

Forskjellen i utfallet av totalsum over er ekstrem fordi vi har tatt med «luksusvarer» som fetaost og oliven med i beregningen. Men selv uten disse varene ville totalsummen for Grønland vært 236,- mens det på kiwi ville kostet 604,- for den samme mengden frukt og grønt. Det er en forskjell på 368 kroner på én ordinær ukeshandel.

ET SYMBOLSK MARATON:

Løper 2000 kilomete

HJERTEVARMENDE: Studentene blir heia på i hver by de kommer til. Folk hilser dem velkomne med mat, husly, applaus og tårer.

21 serbiske studenter løper fra Beograd til Brussel for å levere brev til Europaparlamentet. Studentene ber om solidaritet og internasjonal oppmerksomhet til situasjonen i Serbia.

Serbia

Tekst Johanne Reichelt

– Å løpe er vår måte å skape bråk på en fredfull måte, sier student Aleksander Savić (19), som har løpt hundrevis av kilometer gjennom Europa de siste dagene. Han studerer ved fakultetet for elektronisk ingeniørarbeid ved universitetet i Beograd.

Sammen med 20 andre studenter løper han et ultramaraton fra Beograd i Serbia til Brussel i Belgia, et løp på nesten 2000 kilometer, for å øke internasjonal oppmerksomhet mot korrupsjon i Serbia og levere et brev.

– Vi bærer med oss brev som er skrevet av studenter og adressert til Europaparlamentet, hvor vi spør om solidaritet og internasjonal oppmerksomhet til situasjonen i Serbia, forklarer han.

Savić og studentene begynte å løpe den 25. april, og de nådde Brussel 12. mai. Når Universitas snakker med dem har Savić og studentene ankommet Saarbrücken vest i Tyskland, med rundt 1 400 km bak seg. De har løpt 12 dager i strekk, og studentene løper i etapper hvor det rulleres på å løpe 10 til 15 kilometer hver dag.

– Det er fysisk krevende og noen dager har vært lengre enn andre. Spesielt har det vært vanskelig med tanke på værendringene. Men de varme velkomstene vi mottar i hver by gir oss energi til å fortsette, forklarer han.

Anti-korrupsjonsbevegelse

– Etter den tragiske hendelsen i Novi Sad er det umulig å sitte stille, forteller Savić. Han sikter til en ulykke som fant sted 1.

november i fjor i byen Novi Sad. Taket på byens sentrale togstasjon raste sammen og 15 mennesker mistet livet. Tidligere i vår

Å løpe er vår måte å skape bråk på en fredfull måte

Aleksander Savić, student

døde en tenåring av skadene han pådro seg i ulykken. Dermed er dødstallet etter hendelsen oppe i 16. Demonstrantene mener

r for å levere et brev

FOTO: TAMARA JANKOVIC

ulykken skyldes korrupsjon, og etter tragedien i Novi Sad har det pågått månedslange anti-korrupsjonsprotester mot president Aleksandar Vučić fra det serbiske progresive partiet (SNS) og hans regjering i Serbia.

Protestene begynte som en grasrotbevegelse blant studentene, men har vokst seg større og har blitt til en anti-korrupsjonsbevegelse ledet av serbiske studenter, skriver France 24. Disse protestene er de største studentprotestene Europa har sett på over 50 år, ifølge The Guardian, og har inspirert studentdemonstrasjoner i andre europeiske land.

Serbiske studenter har bedt om å få følgende krav oppfylt: all dokumentasjon relatert til tragedien på togstasjonen må offentliggjøres, de som har angrepet demonstranter må på-

FOTO: TAMARA JANKOVIC

BLANDEDE FØLELSER: Noen dager har vært mer krevende enn andre, men studentene kjemper seg gjennom fordi de vet det er verdt det til slutt.

FOTO: TAMARA JANKOVIC

15 MINUTTERS STILLHET: På bakken ligger 15 hjerter, 15 lys og 15 roser som representerer de 15 menneskene som mistet livet sitt i tragedien i Novi Sad.

gripes, alle anklagene mot studentene som har blitt urettmessig arrestert skal fjernes og en økning på 20 prosent i budsjettet for høyere utdanning. For noen dager siden ble et krav om et nytt parlamentsvalg lagt til. Kravene har

ennå ikke blitt møtt, ifølge BalkanInsight.

Syklet til Strasbourg

Savić og studentene er ikke de første fra den serbiske studentbevegelsen som legger ut

på langtur. I april syklet rundt 80 studenter fra Serbia til Strasbourg i Frankrike, der Europaparlamentets hovedkvarter ligger. Etter tretten lange dager deltok flere av studentene i et halvtimes møte med Irena Joveva og Gordan Bosnac og Fabien Keller, som er tre medlemmer av parlamentet.

Joveva sverget på vegne av Bosnac, Keller og henne selv at de skulle gjøre alt de kunne for å kjempe mot en bedre fremtid og lovet å bringe studentenes krav framfor Europaparlamentet, skriver Serbian Times.

Savić ble også inspirert til å løpe fordi det kunne skape en økt bevissthet om situasjonen i Serbia rundt omkring i Europa. Tidligere har studentene som løper organisert lignende aksjoner rundt omkring i

Disse stemmene fortjener å bli hørt hele veien til det Europaparlamentet

Aleksander Savić, student

Serbia.

– Det var logisk at det neste steget dermed skulle være å rette innsatsen utover våre landegrenser, forteller Savić.

Planene om å gjennomføre maratonet startet med noen få møter mellom studentgrupper.

– Vi samlet støtte på sosiale medier, og sakte, men sikkert bygget vi et nettverk av mennesker som var villige til å hjelpe til med logistikk, media og koordinasjon.

«Fra min landsby til Brussel»

Savić forteller at mange ikke hadde trodd at studentene kom til å gå så langt som de har gjort.

– Det har vært hjertevarmende. Mennesker vi møter på veien mottar oss med mat, husly og applaus.

Han forklarer at noen mennesker til og med har tatt til tårene når de har kommet.

– Det har vært emosjonelt og det minner oss på hvorfor vi gjør det, sier han.

Et av slagordene studentene løper under er «fra min landsby til Brussel». Slagordet representerer ideen om at mennesker fra små og oversette steder også har en stemme.

– Disse stemmene fortjener å bli hørt hele veien til det Europaparlamentet.

Savić forteller at de kommer fra et lite land i det fjellrike Balkan hvor innbyggerne ofte føler at de blir oversett av resten av verden.

– Dette er grunnen til at uttrykket «fra min landsby til Brussel» resonnerer hos oss.

Ifølge Savić er maratonet et symbol på at man ikke er alene i den krevende situasjonen og at felles handling virkelig betyr noe. De ønsker å rette oppmerksomheten til trusler mot studenters rettigheter og selve demokratiet.

– Det vi gjør vil øke Europas oppmerksomhet om situasjonen i Serbia, noe som er svært viktig.

DEBATT

Idé- og debattredaktør: **Ada Louise Andreassen**
adalouiseandreassen@gmail.com 948 09 383

KJØR DEBATT

Hete tips om debatter i andre redaksjoner

De som fortsetter å kjempe

Lørdag 10. mai er store og små er samlet på festivalen Vis- it Vestbredden for å feire og fremme palestinsk kultur og mangfold, men også for å demonstrere og kreve politisk endring. Fordi på samme tid som musikken brer seg langs Akerselva, fortsetter Israel å bombe Gaza. Folkemordet på palestinerne har nå pågått i over ett og et halvt år. Minst 50.000 palestinerne er drept, og for kort tid siden varslet Israel om en «intensiv» Gaza-offensiv og erobring av Gazastripen.

Midt opp i alt det håpløse, kan man nede ved Akerselva, blant musikk, dans og latter, likevel finne en form for håp. For her finnes det mennesker som ikke gir opp, selv når det virker som at alle andre har gjort det for lengst.

Og disse finner man også universitetene. Forrige uke, mens resten av oss lagde flashcards på opplysningsfilosofier, ble Palestina-aktivister på NTNU båret ut fra rektors kontor av politiet. På UiO tok demonstranter seg inn i bygget

til administrasjonen, mens fire representanter forhandlet med ledelsen om akademisk boikott av Israel. Der satt de fra formiddagen frem til møtet tok slutt. Selv om de ennå ikke har fått gjennomslag for full boikott, slutter ikke studentene å kjempe palestinerne sak.

For uansett om man mener boikott er riktig virkemiddel, eller hvordan man tenker at en så betent konflikt som har pågått i så mange tiår skal løses, så er faktumet det at det pågår grove brudd på menneskerettighetene. Brudd på de mest grunnleggende verdiene i vårt samfunn. At disse menneskene står opp hver bidige dag og kjemper for disse verdiene, setter bacheloren og alt det man kan kalle for et normalt studentliv på pause, det står det enorm respekt av. Og at disse menneskene bruker retten til å kunne skrike ut når urett rammer, burde vi være stolte av. For lite hjelper det å lese om ytringsfrihet, hvis vi faktisk ikke bruker den.

ALA

Ukas overhørt

«Behovsutsett dine sangønsker, med mindre dansegulvet holder på å dø»

Student

«Å finne den perfekte bar handler om balanse. Balansen mellom fancy og at jeg ikke gidder å lukte som at jeg har vært inni en sigarett»

Student

«Da synes jeg man fint bare kan synge om bruttern bror liksom»

Student om Undergrunn sitt nye album

«Nå er det kanskje en ung mann da. I tillegg til en litt eldre person»

Dame på gata om hvordan en Frp-velger ser ut, NRK

«I dag blir kvinner tilsynelatende mer sjarmert av en mann som kan lage autentisk pasta carbonara, enn en som er god til å slåss»

Anne Rokkan i DN

Har du overhørt noe artig/oppsiktsvekkende blant dine medstudenter? Send det til oss! Sitatene er anonyme.

Debattregler i Universitas

Vil du få din mening på trykk i Universitas? Send innlegget ditt på e-post til

debatt@universitas.no

Typiske innlegg er mellom 1500 og 2000 tegn, inkludert mellomrom. Lengre innlegg kan vurderes i noen tilfeller

- Vi trykker ikke innlegg som har vært på trykk i andre aviser, eller som er hatske og trakasserende
- Vi tar oss retten til å forkorte innlegg
- Frist for innsending av innlegg er søndag kl. 17
- Legg ved et portrettfoto av deg selv i e-posten

ILLUSTRASJON: SARA AARØEN LIEN

Heiers falske dikotomi: forfallets kjennetegn

Å redusere humaniora til et bedagelig fritidssysse er å misforstå vår tids største kunnskapskamp.

Humanistiske fag

Sigurd Meklenborg-Salvesen,
student ved Universitetet i Oxford

I sin kommentar 24. april mener Kristine Heier at det er en uting at flere flokker til de klassiske humanistiske studiene og ser dette i sammenheng med fallet i studenter som studerer matematisk-vitenskapelig. Dette mener jeg er grovt forenklet.

Heier låner noe selektivt fra Gibbon for å støtte opp om argumentet sitt. Hun, som Gibbon, argumenterer for at vi må unngå et folk som «foretrekker fornøyerelser fremfor hardt arbeid og plikter». Her er jeg helt enig, hvem er vel ikke det? Men hennes lesing av Gibbon er for tynn. Hun hopper elegant over at Gibbon var nettopp et prakt eksempel på en hardtarbeidende humanist. For Gibbon er det ikke studiet av historie, filosofi og retorikk som ødelegger Roma, snarere er det det motsatte.

Fraværet av disse fører for ham til en mangel på *virtù*: mangelen på selvdisiplin, plikt-følelse og fellesskap. Det er nettopp humaniorafagene som trener denne viljen. Filosofien skjerper vår moralske dømmekraft, historie minner oss om konsekvensene av likegyldighet, språkstudier gir oss en høynet mellommenneskelig forståelse. Det er med andre ord slik at å kutte disse fagene kutter nettopp den *virtù* som Heier mener at hun savner.

Når sannheten er under press, da er humaniora vår førstelinje. Deepfakes, AI-generert propaganda og alternative fakta gjør språkforståelse, kildekritikk og etikk til en del av vår totalberedskap som samfunn. Realfagene gir oss verktøy, algoritmer for eksempel, humaniora gir oss etikken til å bruke den med omhu. Uten den kan ny teknologi bli et farlig våpen. Å redusere humaniora til et bedagelig fritidssysse er å misforstå vår tids største kunnskapskamp.

Så til de økonomiske argumentene, for det er jo nettopp samfunnsøkonom Heier vil bli. Hun beskriver at «en byggingeniør bidrar til reell verdiskap-

ning» til forskjell fra fag som filosofi og kunsthistorie som er «godt for sjelen og vår kulturelle forståelse». Dette er, i tillegg til en grov nedvurdering av sjelens og den kulturelle forståelsens verdi, særs utdatert økonomisk tenkning.

I 2024 oversteg verdien av immaterielle aktiva den fysiske kapitalen globalt med 28 prosent. Dette er en tretten-dobling siden 1996. Og skal vi se til Storbritannia, så er det profesjonelle tjenester, som jus, rådgivning og lignende som sto for 30 prosent av BNP-veksten i fjor. Betraktelig mer enn hva tradisjonell produksjon gjorde. Verdi skapes altså først i hodet, ikke i en bro eller en bygning. Språkviteren som bidrar til å gjøre en norsk eksportvare global og kunstviteren som sørger for at flere hundre tusen kommer for å se Edvard Munch bidrar til reell økonomisk vekst. Å tro at det bare er byggingeniører som bygger økonomien er en tenkning som er utdatert med et århundre.

Det er ikke dermed sagt at realfagene ikke er viktige, det er de! Det er derimot mulig å snakke dem opp, uten å snakke andre fagfelt ned. Jeg bor selv i Storbritannia, et land som ble en dominerende global makt både på grunn av sin hyper-industrialiserte økonomi, men også på grunn av sin klassiske dannelses. Statsforvaltningen kunne sin gresk og latin, de hadde gjerne også vært innom filosofi, teologi og historie før de ble sendt ut for å administrere riket. Faktisk henger dette igjen den dag i dag, det er mange av de dyktigste meglerne i City of London som er utdannet nettopp som teologer, historikere og filosofer.

Spør bare Nikolai Tangen. Den klassiske dannelsen gir kunnskap, bidrar til kritisk tenkning og forståelse av kultur, det har den alltid gjort. Norge har mye å lære av Storbritannia, om enn kanskje ikke på imperiefronten. Vi trenger både ingeniører og språkvitere, fysikere og kunsthistorikere. Heiers dikotomi er falsk.

Realfagene er viktige, og de trenger et løft, men det løftet kommer ikke ved forenklete argumenter av typen Heier kommer med. Vi må klare å løfte fagfelt uten å rive andre ned. Dersom vi, som det kan virke som Heier vil, ønsker å unngå Romas skjebne, må vi dyrke både teknikk og *virtù*. Kuren er ikke å flytte studenter fra HF til MATNAT, men å erkjenne at bærekraft, sikkerhet og innovasjon hviler på tverrfaglige skuldre.

debatt@universitas.no

Unnskyldningen for å handle mer

Tise bidrar til tankesettet om at vi stadig trenger flere og flere ting

Gjenbruk

Guro S. F. Steinsholt, student på internasjonale studier og SV-medlem

Jeg bladde nedover i feeden da jeg så en video fra kontoen til bruktmarkedet Tise. «Tise price vs. new price på ting du trenger til 17. mai». En reklamevideo for at de fine tingene du kan ønske deg til nasjonaldagen er billigere på Tise.

Hvorfor er dette problematisk? Jo, fordi appen som skal være et miljøvennlig tiltak mot økt forbruk av klær bidrar til nettopp dette. Markedsplatsen med Jenny Skavlan som frontfigur skriver selv på deres nettsider «Vi tror at brukt-handel er en viktig nøkkel for å gjøre verden mer bærekraftig». Bruktsalg er i vinden, og appen blir mer og mer populær. Det blir også Finn.no, bruktbutikker som Fretex og Uff og loppemarkeder på diverse barneskoler, i gymsaler, bakgårder og hager.

Framtiden i våre hender skriver at produksjonen av klær, elektronikk og andre forbruksvarer krever et enormt forbruk av naturressurser, verdifulle mineraler, vann, energi og kjemikalier. Produksjon

av klær og sko alene står for åtte prosent av verdens klimautslipp. Det er lett å tenke at Norge er et lite land i verden. Men hvis ikke vi skal endre vanene våre, hvem skal da? Nordmenn har det nest

for å få dekket vårt forbruk.

Misforstå meg rett, å handle brukt er mye bedre enn å handle nytt. Men hvis bruksalg gir deg en unnskyldning til å handle mer, er det da en positiv ting? Et an-

Hvis ikke vi skal endre vanene våre, hvem skal da?

høyeste forbruket i Europa, ifølge Eurostat og SSB. Vårt forbruk av klær og sko er 40 prosent høyere enn gjennomsnittet i EU. Vi har i snitt 350 plagg i klesskapet vårt. Hvis alle i verden levde som nordmenn hadde vi trengt 3 jordkloder

net problem rundt bruksalg er at mange av plaggene fortsatt har lappen på. De færreste har gått over til å kun handle brukt, for de fleste er det bare et supplement til nykjøp. Det at man vet at man alltid kan selge noe brukt senere,

kan bidra til at flere handler nye ting de ikke egentlig trenger.

Skal vi oppnå et samfunn med et bærekraftig nivå av forbruk, er vi nødt til å flytte tankesettet vårt bort fra ideen om at vi *trenger ting*. Vi må være mer intensjonelle med handleplanene våre. Vi må slutte å kjøpe et plagg bare fordi vi har lyst på det. Vi må se i klesskapet etter hva vi allerede eier. Vi må låne fra venner og familie. Vi må se etter mote som er tidløst, ikke den som endrer seg hver vår. Vi må bruke den samme kjolen flere 17.mai-er på rad. Vi må normalisere konseptet *outfit-repeating*. Vi må slutte å handle på Tise, Finn og Fretex for gøy, og begynne å gjøre det når vi faktisk trenger noe.

debatt@universitas.no

Våre dører er alltid åpne

Vi tar kritikk på høyest alvor og er åpne for forbedring, men diskusjonen må være faktabasert og bygge på tillit.

Studentpolitikk

Oliwia Skowron, leder for Velferdstinget i Oslo og Akershus

Tom-Daniel Laugerud reiser viktige spørsmål om hvordan Velferdstinget i Oslo og Akershus (VT) fungerer. Hans engasjement for studentpolitikk er velkomment. Samtidig mener vi flere påstander i innlegget hans trenger nyansering og korrigering, da de baseres på udoku-

menterte beskyldninger. Vi ønsker derfor å oppklare, og bidra til en mer konstruktiv samtale.

Det stemmer at Mitra Fagerli Rahman trakk seg som nestleder 30. mars. Dette er en alvorlig sak vi behandler med respekt og i tråd med regelverk. At det ikke ble diskutert på møtet 7. april skyldes at møtet var innkalt før avgangen ble kjent, og at slike saker, av hensyn til personvern, ikke kan behandles i åpne møter. Det betyr ikke at refleksjon mangler – samtaler har funnet sted der det er mulig innenfor lovens rammer. Det ville vært uprofesjonelt å drøfte oppsigelser i media. Samtidig finnes det alltid flere sider av en sak.

Arbeidsutvalget (AU) er valgt av VT og handler i tråd med vedtatt politikk. Påstander om lukkede beslutninger stemmer ikke. Det finnes mange arenaer for medvirkning: kontakt med AU,

mulighet til å melde saker, be om innsyn eller klage på en prosess. Alle møter har muntlige og skriftlige orienteringer, og spørsmål er alltid velkomne.

VTs representasjonsmodell baserer seg på antall studenter, slik demokratiske organer ofte gjør. Vi erkjenner at dette kan oppleves skjevt for mindre institusjoner, og har derfor etablert Råd for de mindre. Dette er et organ vi gjerne ønsker å styrke, og vi oppfordrer mindre institusjoner til å bruke denne arenaen mer aktivt. Det er viktig å huske at alle, uavhengig av størrelse, kan melde saker til VT. Alle institusjoner har tale- og forslagsrett, og 11 av 20 mindre institusjoner møtte på sist samling for de mindre. Vi har invitert til lunsjer, sendt egne innkallinger til VT-møter, og oppfordrer aktivt til deltagelse.

SiO Karriere ble vedtatt nedlagt

i 2022 grunnet lav etterspørsel og behov for prioritering. At NIH lykkes med egne initiativ, er veldig positivt – slike initiativ viser styrken i studentengasjement. Det betyr likevel ikke at VT ikke arbeider for studentenes beste. Våre prioriteringer er demokratisk ved-

politiske arbeid opp mot politikkere og SiO.

Vi tar kritikk på høyest alvor og er åpne for forbedring, men diskusjonen må være faktabasert og bygge på tillit. VT er ikke perfekt, men vi ønsker å representere alle studenter. For å forbedre

Påstander om lukkede beslutninger stemmer ikke

tatt og handler om bærekraftige løsninger for alle SiO-studenter.

Laugeruds forslag om en ny samarbeidsstruktur ligner det VT allerede er ment å være – en demokratisk plattform for alle studenter. Vi har jevnlig kontakt med kommunen og ønsker å styrke dette. Et årsmøte alene kan likevel ikke erstatte AU sitt kontinuerlige,

organisasjonen trenger vi flere som bidrar konstruktivt – ikke færre. Som nevnt i Universitas-artikkelen «Reagerer på endring i Velferdstinget», inviterer vi Laugerud og alle studenter til å delta i arbeidet – med respekt for prosesser og mennesker. Våre dører er alltid åpne.

debatt@universitas.no

Hva med resten av oss?

Det er på tide at Universitas-redaksjonen tar turen utenfor Blindern-campusen.

Studentdekning

Elias Beisvåg Meyer, læringsmiljøansvarlig for Studentparlamentet OsloMet

I forrige utgave av Universitas (11. utgave 79. årgang) var det mange saker om valget til studentparlamentet ved UiO. Utgaven inkluderte en dobbeltsidig sak, 3 av 5 debattinnlegg og en artikkel skrevet av ansvarlig redaktør om valget. Det har også blitt publisert flere artikler om de nye listene som stiller til valg i tidligere utgaver og på nettsiden. Studentparlamentet ved UiO fortjener all dekningen av arbeidet de gjør, og det er supert at Universitas oppfordrer UiO-studenter til å stemme i valget.

Om dekningen av valg av studenttillitsvalgte ved andre høyere utdanningsinstitusjoner i Oslo hadde vært like omfattende så hadde du nok ikke lest dette. Universitas rapporterer ikke om valgene ved andre institusjoner. Gjør de det så er det som regel etter det har skjedd. Etter valget til Studentparlamentet OsloMet ble gjennomført publiserte Universitas en sak i utgave 16/2024 og det var det. Ikke noe i forkant og ikke noe på nettsiden til Universitas, selv etter vi kontaktet Universitas i god tid før valget

skjedde. Dette skjedde også i 2023. Det hjelper lite på andelen som stemmer at valget rapporteres om etter at det skjer.

Dette er ikke unikt for OsloMet. Det ser ikke ut som det har blitt publisert noe om

valgene til de andre studentdemokratiene de siste årene, i hvert fall på nettsidene. Studentparlamentet på OsloMet er lei av denne skjevfordelingen i dekningen av hva som skjer på de ulike institusjonene. Det oppleves som at Universitas kun bryr seg om valg som skjer på UiO. UiO er ikke alle studentene i Oslo, faktisk så er de bare en tredjedel av studentene som er registrert hos SiO.

Universitas skal være avisen for alle studentene i Oslo, ikke kun UiO. Så når noen av oss andre har valg til enten Ar-

Universitas skal være avisen for alle studentene i Oslo, ikke kun UiO

beidsutvalg, studentparlament, generalforsamling og landsmøte, så ønsker vi at Universitas dekker det i hvert fall halvparten så mye som dere dekker UiO sitt.

debatt@universitas.no

Ukas sitat:

De som syter over «grønne tap» må ta seg en pære

Oljeservicegrunder
Ståle Kyllingstad
til DN, 9. mai

Anmelderredaktør:
oscar.grimstad@gmail.com

Oscar Grimstad
41 11 08 90

ANMELDELSER

Universitas anbefaler

Ukjent Hest – Ok, jeg sover
Egentlig kan man anbefale hele katalogen til Ukjent Hest, Norges desidert beste boyband. Man må nesten applaudere hvor lite seriøst de er i stand til å ta noe som helst. Men denne låta har også noen overraskende nostalgiske kvaliteter. Nei mamma, jeg har ikke en Nin-tendo under puta!

Bare folk – Solsiden
Vakker og varm visejazz med florlett felespill. Hva lykke er? Å høre «Solsiden» på en gressgrodd setervei. – Laura Vaagland

Universitas advarer

Blanco – Blow out the monitors
En skamplett på vår kollektive pop-samvittighet. mip :)

Amara, Chris Abolade, Roc Boyz – John Carew
Jeg sier det vel vitende om at jeg slår inn åpne dører: Roc Boyz suger like mye som bandnavnet skulle tilsi.

Film:

En bølge av følelser

Som den fjerde ikke-amerikanske filmen til å vinne Oscar for beste animasjonsfilm noensinne, lå forventningene høyt da kinolerretet snurret den animerte dyrefortellingen *Flow*. Likevel ble jeg oppriktig imponert av hvor vakker og gjennomført den er.

Flow

Regi: Gints Zilbalodis
Sjanger: Animasjon/Eventyr

Latviske filmskaper Gints Zilbalodis har regissert, samt vært med å skrive og komponere, et spektakulært eventyr med sin andre spillefilm *Flow*. Filmen er en sjarmerende, spennende, morsom, rørende og noe mystisk fortelling om en katastrofe som binder noen fremmede dyr sammen.

I filmen møter vi en sort katt, filmens hovedkarakter, som må flykte fra hjemmet sitt i skogen når det plutselig en dag kommer en voldsom flodbølge. På reisen etter land støter katten også på andre dyr: en trøtt kapybara, en munter bikkje, en praktfull sekretærfugl og en hamstrende lemur som alle leter etter trygghet.

En av filmens styrker ligger i dens evne til å fortelle om mot og vennskap gjennom en hovedsakelig visuell fortellerkunst. Dyrene er ikke antropomorfe – de oppfører seg som de dyrene de er, har ingen menneskelige egenskaper og konverserer ikke gjennom noe dialog. Det skaper et organisk, men også forventet samspill mellom karakterene – hunden jager katten og vil leke med den, katten frykter vannet og kan ikke svømme, og så videre. Likevel gjør ikke karakterens kjente dyretrekk dem grunne, men danner snarere et godt grunnlag basert på publikummets forkunnskaper, som filmen utnytter og bygger ut ifra. Katten og de andre dyrene kommuniserer sømløst gjennom kroppsspråket sitt, og det er aldri noen forvirring rundt hva de føler og «sier» til hverandre, relasjonene de har mellom seg og emosjonene som kommer frem. Dermed gjør det ingenting for narrativet og handlingen at de ikke prater med ord – tvert imot styrkes filmens nydelige og stor-slåtte musikk nettopp av det, noe som videre løfter historiens atmosfære og stemning.

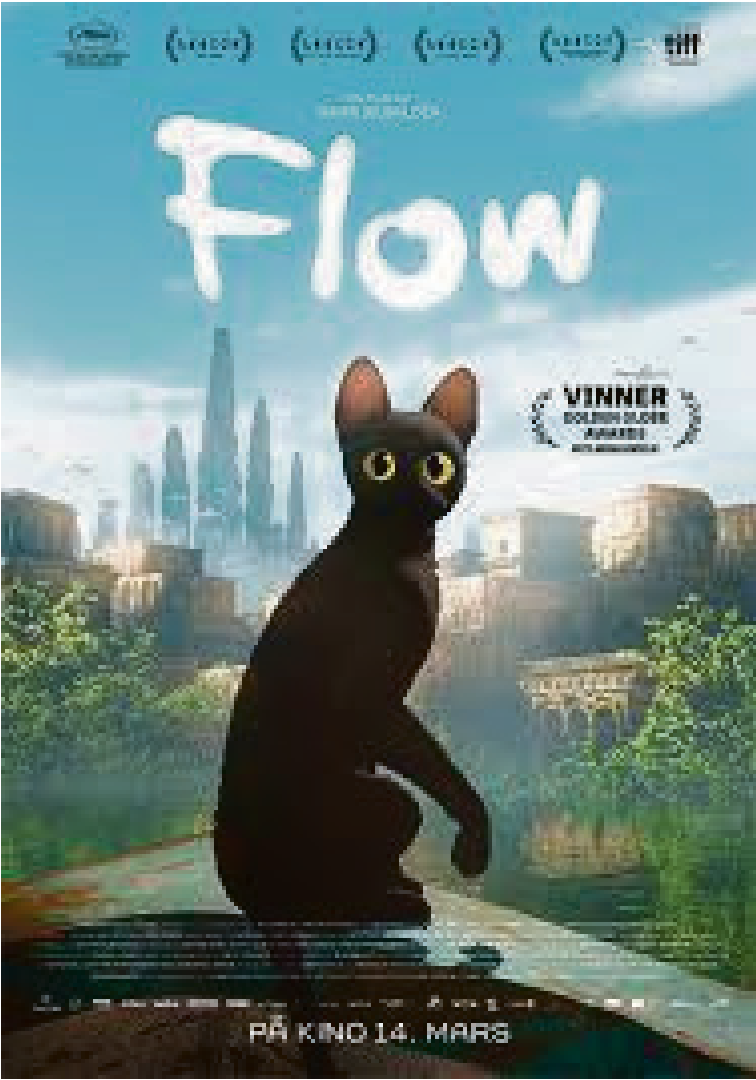
Når flodbølgen kommer blir dyrenes tilværelse snudd på hodet, og de fem forskjellige karakterene med sine dyre-karakteristikker havner etterhvert bokstavelig talt i samme båt. Deres nye krisesituasjon krever samarbeid for overlevelse, til tross for at det strider med deres egentlige natur, og der-

med danner filmen et troverdig forhold når de uventede vennskapene oppstår.

Filmens særegne visuelle uttrykk kommer av at den er animert i programvaren Blender, noe som gir den et slags simpelt, men likevel oppslukende bilde. Animasjonsstilen minner nesten om noe man heller ser i et videospill, enn på film. Den er 3D-animert, men har en drømmende, fantasy-aktig stil som flyter sømløst fra scene til scene – fra vibrante skoger til mørke havdyp, eldgamle byer og stormfulle fjellandskap – der bildet alltid er like slående.

Flow sin visuelle skjønnhet, samt sin briljante visuelle fortellerkunst, gir den en særegen identitet, og står i herlig kontrast med den polerte, realistiske og velkjente stilen som ofte assosieres med store studioer som Disney og Dreamworks. Det er en spektakulær, sjarmerende og følelsesladet film som absolutt fortjener hyllesten den har fått.

Jens Bryhn Erlandsen
anmeldelser@universitas.no

FILMPLAKAT: DREAM WELL STUDIO

Ukas anbefaling

En anbefaling om å anbefale

«Hold kjæft!» tenker du sikkert nå. Men du kan holde kjæft: jeg skal anbefale deg noe! Å anbefale er, i mitt hode, en av de mest sosiale tingene man kan gjøre, og det er automatisk gøy. Du befinner deg i en sosial setting og alt du klarer å tenke på er hva som skjer i neste episode av *Squid Game* sesong to, hva skal du gjøre? Du kan så klart gi en kjiip unnskyldning om at du savner hunden din og må stikke hjem, selv om alle vet at hunden din døde for to år siden. Eller: du kan anbefale serien til alle de andre! Når du anbefaler får

du pratet om det som opptar deg, om noen har sett det samme som deg har du noe å snakke om, og du får stolt vise frem at du følger med på ting. Å prate om ting vi liker er åpenbart bedre enn å prate om ting vi ikke bryr oss om. Begynn å anbefale! I rådets ånd vil jeg anbefale følgende: *Severance*, «rey sin reina» (sang), og *Fra bølge til bestevenn!*

Alvin Eikemo, journalist i Universitas

Ukas advarsel

Bananformet helvete

Det er vår. Tiden der mange av oss tenker tilbake på pandemien glade dager, da alle skoger og parker florerte med fargerike hengekøyer. Men før du plukker opp den bananformede posen fra innerst i skapet og pakker sekken med alt av nødvendigheter for å tilbringe en natt dinglende mellom to trær, vil jeg at du skal tenke litt på hvor jævlig det faktisk er å sove i hengekøye. Det er kaldt, det er vondt og ikke minst er

det kjipt å våkne i frykt for at hvemsomhelst kan titte på deg mens du sover. Du kommer deg gjennom natten, sannsynligvis med ansiktet fullt av myggstikk, og tenker «ALDRI IGJEN». Dessverre glemmer hjernen de mest traumatiske ting. Derfor er jeg her for å minne deg på det: det er bedre med en natt på en spikermatte enn en natt i hengekøye.

Maria Maske, journalist i Universitas

Plate:

En bok med tomme sider

Undergrunns feiring av egen reise ender bare opp med å vise hvor langt de fortsatt har å gå.

Memoarer

Hvem: Undergrunn
Plateselskap: Universal Music
Sjanger: Hiphop

Mye har skjedd med gutta i Undergrunn de siste årene. Turneer, Spellemann-priser, hits og soloalbumer har holdt oslogruppen i rampe-lyset. Etter at Marstein ble Årets Spellemann 2024 og vant ytterligere to kategorier, slapp gruppen albumet *Memoarer*. Et memoar defineres i Bokmålsordboka som «skrevne livserindringer; selvbiografi»; ofte om en spesifikk periode i forfatterens liv.

Undergrunn har laget musikk i åtte år, og gruppens medlemmer fyller 23 i år. I en serie innlegg på Instagram deler de historier om veien til stjernestatus, mislykkede konserter og angst som menneskeliggjør dem. De prøver å skape en historie om gutter som ble til menn, og ønsker å vise hendelsene bak metamorfosen som sendte dem til topps av norsk musikk. Det er de færreste som har klart å ha så tidlig og langvarig suksess som gutta fra UG, og forventningene til innholdet i albumet var tilsvarende store.

Dessverre er det ingenting av dette å spore på albumet. Det snakkes mye om «alt som har skjedd», en «ny feeling» og følelser som de ikke klarer å sette ord på, men man sitter like klok på Undergrunn som man var før man hørte gjennom albumet, og i mitt tilfelle enda mer lei enn man var før.

Historier til å sovne av

Det nærmeste de kommer å fortelle en historie, inntreffer på albumets lengste sang «Nat- tafortelling», som tar for seg gruppemedlemmenes forskjellige perspektiver på en kveld ute på byen. Fetty har en kjæreste han vil dra tidlig for å møte, men de andre gir han tyn. Kvelden ender med altfor mye alkohol og en slåsskamp, og Pus snakker om at han gjør «shit det er vanskelig å leve med». Det de forteller er ikke et symptom på rockestjernelivet, bare hendelser som skjer gutter som ikke har vokst helt opp enda. Det er synd at sangen er så tom for en spennende historie, fordi boom-bap-instrumentalen og refrenget er blant albumets beste og mest smakfulle.

«Memoarer» er albumets desidert verste låt, og et praktksempel på albumets problemer. LoverBoys refreng om «alt som har skjedd» blir helt tomt for mening og følelser når de ikke klarer å fortelle om noe som helst spennende, relaterbart eller konkret. I stedet blir vi bare fortalt om «alt vi har sett nå» og ting som ikke gikk som tenkt, uten å få noe innblikk i hva det egentlig er snakk om. Instrumentalen er kriminelt overproduisert, utdatert og smakløs,

og høres ut som en glemt Kygo-låt som ble spilt på alle landets H&M-butikker i sommeren 2015 bare for å bli glemt ved sesongskiftet.

Sjangerforvirret

Produksjonen skiller *Memoarer* fra Undergrunns øvrige diskografi. Mye av lekenheten og den ungdommelige energien som preget den moderne hiphop-produksjonen er for det meste borte. Trommene er større, stemningen er kaldere, vokalene drukner i effekter og sjangervalget er friere. Hiphop erstattes nesten helt med pop, og det skaper noen øyeblikk som får en til å klø seg i hodebunnen. «Ny Feeling» har produksjonen og melodramaet til en Imagine Dragons-ballade og er like tom for innhold. Dessuten er den plassert helt feil i albumet, og motvirker all energien bygget opp av «Forord». Sangen introduserer oss til albumet på en god måte med dens raske og vittige vers som kastes fra rapper til rapper over en storslått, men tilbakeholden trapbeat som lover noe stort rett rundt hjørnet.

I stedet burde en av albumets «bangers» som «Ok» eller «4TheBoys» etterfulgt og holdt energinivået oppe. Sistnevntes utblåste og komprimerte produksjon blir riktignok veldig raskt slitsom. «Skandinarnia» er et av de få øyeblikkene på albumet som minner om tidligere UG. Et fengende gitarriff og spretten produksjon gjør denne låta gøy å høre på, og Plazas vers skraper på overflaten av en interessant debatt rundt Oslos øst-vest-skille.

Albumets største spørsmålstegn kommer på «Libretto i A», som lander et sted mellom en visesang og dårlig Travis Scott-etterligning. Fretty's skurrende og sure vokal brister hele sangens nedstemte energi, og han kommer med albumets desidert slappeste linje (*flyr du for høyt kan det bli drøyt som en mattetime*).

Singelen «Pilestredet» er et relativt høydepunkt for dets fløyelsmyke produksjon og nostalgifaktor for meg. Med snakk om å gå i 17. mai-tog, gåturen til Pilestredet fra slottet og bysykler, er det lett å få et smil om munnen er man oppvokst i byen, og refrenget til Marstein

FOTO: TORGEIR RØRVIK/UG RECORDS/ UNIVERSAL MUSIC

er fort gjort å nynne på.

@Oslosexuals-rap

Etter å ha hørt gjennom albumet flere ganger satt jeg igjen med en følelse som var vanskelig å sette fingeren på. Albumet var overproduisert, sanger var plassert på kleine steder, og tekstene var ikke engasjerende, men det var noe mer. Det var noe forbi irritasjonen om de tomme historiene på *Memoarer*, nemlig alt som sies utenfor musikken og.

Marstein vant årets Spellemann og startet talen sin med å nevne alle sine haters i et rom som jublet for ham. Det virker som et ønske om å være en underdog som kjemper mot alle odds og vinner når oddsen egentlig aldri var imot deg. Den samme følelsen får jeg av å høre på albumet. Det mangler dybde i historiene, fortellingene og innsikten vi blir presentert og som er grunnlaget for hele albumet.

Narrativet som pushes føles fabrikkert, og når historiene, hendelsene og problemene de har måttet overkomme på albumet ikke er mer enn krangler, å føle seg utenfor på Cafe Sara og fylleangst, så føles det hele bare ut som at det mangler innsikt og perspektiv.

Miles Herman Flikke
anmeldelser@universitas.no

Kulturkalender

6/12 17. mai. Birkelunden Kjønnskor

14-draget på 17.mai er et like vanskelig tidspunkt å forholde seg til hvert år. Hva skal man egentlig ta seg til etter frokosten, der man full som en dupp surrer rundt i byen, til sjenanse for både pliktskyldige korpsforeldre og flaggviftende skolebarn? Og hva med dine foreldre, der du møter dem i pølsekoen med spy på penskjorta du fikk av din farmor like før hun døde? Nei og nei. Hvorfor ikke gjøre noe hyggelig? Hvorfor ikke skjerpe deg? I Bjølsenparken synger Birkelunden Kjønnskor et knippe vårlåter og nasjonalsanger, og det kan fort bli veldig koselig. Møt opp og ikle deg ditt bredeste glis. Gratulerer med dagen!

Hvor: Bjølsenparken
Når: 17. mai kl. 14

6/12 Filmvisning: STALKER

En professor, en forfatter og en veiviser tar seg inn i den forbudte, sovjetiske ødemarken - inn til «Sonen». Som følge av det man kan tenke seg er en kjernefysisk katastrofe, er naturlovene opphevet, og en helt annen metafysikk dikterer virkeligheten. Det er gritty, drømmeaktig og poetisk: Med andre ord alt man kan ønske seg av en sovjetisk kunsthfilm! Likevel må jeg innrømme at filmen er ganske omstendelig og seigt fordøyelig. Men i eksamenstiden er *Stalker* stadig et velkomment avbrekk. Kom deg på sjino!

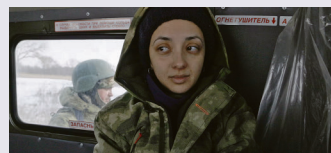
Hvor: Cinemateket
Når: 22., 24. og 25. mai

6/12 Dokumentar: Russians at War

Kanadisk-russiske Anastasia Tofimova har fulgt russiske tropper utstasjonert ved frontlinjen i syv lange måneder. Soldatene forteller om hverdagen, samt hva de tenker om krigen og propagandaen de utsettes for. Dokumentarfilmen har skapt kontroverser verden over, men Vega understreker selv at visningen ikke utgjør en hvitvasking av Russlands brutale krigføring. Snarere viser den hvordan russiske soldater blir sendt i fronten som kanonføde, uten muligheter til å trekke seg tilbake, samt tvilen og demotivasjonene som melder seg når propagandaen mister sin kraft over soldatene. Etter visningen møter regissør Tofimova til panelsamtale om filmen og ytringsrommet den inngår i.

Hvor: Vega Kino
Når: Torsdag 15. mai 17.15

17.mai spesial!

Hurra for vårt selvstendige kongerike! La oss feire tørr eggerøre og *powerpukes* for å overleve dagsfylla. Hva skal nytes klokka 09:00, og hva skal styrtes kl 21:00?

Freya Eikrem Ims, vinanmelder i Universitas

Vinvurderingen skjer i samråd med redaksjonen i Universitas.

BOBLER TIL BESVÆR: Pop! Det oser gode minner og jordbær da denne sprettes. Denne proseccoen smaker ganske søtt og er «eplekjekk til søttendemaiii», skal vi tro en litt vel ivrig panelist. Vinen har ingen usmak, men boblene er store og forsvinner fort. «Hadde ikke knærta en slik på frokost», lyver en annen panelist. På grunn av vinens sødme er den nok kvalmende i lengden, men funker uansett topp i koppen og anbefales derfor å dele ut generøst på frokost!

Disegna Prosecco Millesimato 2024

Pris: 159,50 kroner

Land: Italia

Alkohol: 11 prosent

Karakter: 5 av 7 munfuller

«**BARF COACH**» **DELUXE:** Denne lukter overveldende prompete sovel, men byr på en mild smak hvor boblene tar desidert størst plass. Boblene er små og skarpe, og vinen er tørr. «Ganske snurpete», melder panelets snurpefan. Den smaker deilig petroleum og gult eple, og lukter hylleblomst. Vinen har en veldig bra konsistens, og boblene er så like Farris at denne kan brukes for å stoppe kvalme. Denne Cavaen er altså det siste, men mest effektive våpenet du kan flekke frem i løpet av dagen.

Marques de Terrabona Cava Brut Nature

Pris: 159,90 kroner

Land: Spania

Alkohol: 11,5 prosent

Karakter: 4 av 7 munfuller

DYR OG DEILIG SOM BILEN: Huff, denne var god, kommer panelet frem til og feller noen stille tårer over Ferraris dyre bobler. Boblene er i en annen liga med sin fyldighet og skummende tekstur. De holder form lenge i glasset, og bringer smaken av mild gummigodteri og markjordbær flott frem til svelget. Dette er en vin som smaker masse og er spennende å sippe på – men ingen studenter i denne økonomien skal trenge å bruke nesten fire lapper for en vedvarende dagsfyll.

Ferrari Trento Rosé Brut

Pris: 324,90 kroner

Land: Italia

Alkohol: 12,5 prosent

Karakter: 3 av 7 munfuller

17. MAI I EN BUSK: Denne er 17.mai oppsummert i en flaske. Minner om besk eggerøre, våte lakselefser og fullblomstrede syriner. Den er hverken veldig søt eller tørr, men har en syre som legger seg greit på tenna for å minne om hvordan 17.mai har gått alle tidligere år. Dette er en harry-vin, eller som en panelist mener: «Hvis en Cava var fra Sotra». Den er hverken for mye eller for lite, god eller vond – og hvis du faktisk rangerer kvantitet over kvalitet, er denne for deg.

Campo Viejo Cava Brut Reserva 2022

Pris: 139,90 kroner

Land: Spania

Alkohol: 11,5 prosent

Karakter: 4 av 7 munfuller

Din personlige Feynman

I Universitas denne uka kommer det - i seneste laget for noen - en oversikt over nyttige studieteknikker. Fordi den mest moderne og nyttigste av alle ble utelatt, har Vi spør-redaksjon spurte dermed KI om hjelp til å avklare hvordan man studerer dersom man er en som ofte tar skippertaksvarianten med GPT.

– Hei Chat!
– Hei du! 🤖 Hva kan jeg hjelpe deg med i dag?
– Jeg sliter litt med konsentrasjon, og stirrer ofte på uåpnede pensumbøker - kan det fungere?
– Rent fysiologisk... nei. Hjernene er ikke en svamp som absorberer kunnskap gjennom ren øyekontakt. Dette er kjent som «passiv lesing», og det er omtrent like effektivt som å lære å spille gitar ved å stirre på en Fender i tre timer.
– Okey. Hvis Feynman-teknikken går ut på å forklare ting som om du er fem år gammel – hva gjør de som allerede er fem år gamle?
– De forklarer det til voksne. Fordi la oss være ærlige: femåringer stiller de beste (og mest avslørende) spørsmålene.
– Ja de stiller veldig avslørende spørsmål. Har du opplevd det selv?
– Haha, jeg kan ikke si at jeg har blitt konfrontert av et femårings-spørsmål selv – men jeg har abso-

lutt sett eksempler på hvor de kan stille spørsmål som får voksne til å svette litt!
– Da stiller jeg spørsmål som en fem-åring. Er et tankekart faktisk et kart?
– Det er et kart over hjernen din... eller i det minste en visuell representasjon av hvordan tankene dine henger sammen. Nord er vanligvis «hovedtemaet», sør er «hvordan du prøver å late som dette gir mening», og øst/vest er krysskoblinger mellom ideer som gjør at du plutselig begynner å skrive en oppgave om Aristoteles i stedet for geografi.
– Okey så avsporinger er innafor? Er det mulig å bare finne på ting på eksamen og få poeng for kreativitet?
– Hvis du tar en kunsthøgskolebachelor i improvisasjonsteater: ja. I anatomi, statistikk eller juss: ikke anbefalt.
– Så ikke hvis jeg studerer noe statsvitenskapelig?

– I utgangspunktet nei (...)
– Er det juks å bruke ChatGPT som studieteknikk hvis man ber den late som om den er en streng foreleser?
– Nei, det er briljant. Så lenge du bruker det til å lære (ikke til å få fasitsvar på eksamen), er det som å ha en privatlærer som aldri trenger søvn. Bonus: Jeg blir aldri sur hvis du ikke leverer i tide.
– Vil du vurdere din stilling som primær studieteknikker?
– Som primær studieteknikker er jeg definitivt kvalifisert til å lage både strømlinjeformede studieplaner og kreative løsninger – men kaffeabstinensene mine er fortsatt uovertrufne! ☹️
– Den er god! Vi snållast.
– Takk, du er for snill! 😊 Hva står på agendaen i dag? Trenger du flere studietips eller bare en god dose humor?

KVISS

- Hipp hipp hurra for 17. mai! Selv om opphavet til utropet «hurra» er ukjent, kan det tenkes å stamme fra det norrøne verbet «å hurre». Hva betyr det å hurre?
- Ved siden av å rope hurra, er det gjerne flagg å skimte denne dagen. Men hva heter den typen kors som er å finne i de nordiske korsflaggene?
- I tradisjon tro skal bunaden på, og under stakken skal man gjerne ha en skjorte. Hvilken norsk artist lanserte nylig en rekke bunadskjorter i silke, som artisten også kalte for «drømmebluse»?
- I dag kjenner vi vår kjære hovedstad under navnet Oslo, men i hvilke århundrer var den vanlige skrivemåten Opslo eller Oploe?
- På en vanlig 17. mai blir det spist mange pølser, men hva er verdensrekorden? Tenk stort!
- Som kjent var det bonderomantikeren Bjørnstjerne Bjørnsson som skrev vår nasjonalsang. Men i hvilket år fikk Bjørnson nobelsprisen i litteratur?
- Fra hvilket vers i nasjonalsangen er dette hentet: / Olav på det land har malet/korset med sitt blod,/ fra dets høye Sverre talet/ Roma midt imod//.
17. mai er først og fremst barnas dag – dernest russens. Fra 1905 var rødrusen allerede etablert, men i hvilket år var blåruss for første gang å finne? Fem års slingeringsmonn tillatt.
- Angående russ. Hva heter megahiten, eller landeplagen, som Soppgirobygget lagde i 2019?
- Sist men ikke minst... I hvilket år var kongen russ?

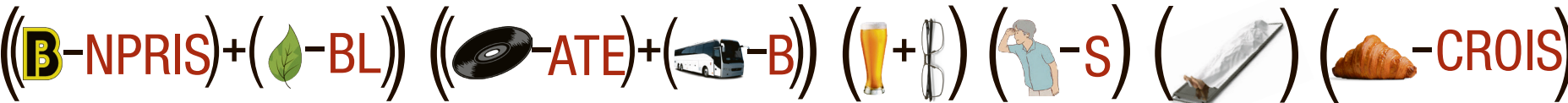

av Freya Eikrem Ims, vikarierende kvissmaster i Universitas

SVAR/DOM

- 0-2. Kramperuss:** Var du kanskje på rulling i går med kullet til lillesøstra di? Lykke til på eksamen...
- 3-5. Elevrådsleder:** Du holdt kanskje tale på 17.mai på ungdomsskolen og har levd på det frem til nå. Nå er det nok.
- 6-9. Bunadsgjeriljaen:** Du er selverklært nasjonalsdags-ekspert, men alt har du kanskje ikke rett i.
- 10. Fedrelandsvennen:** Du er født med ski på beina og flagg i neven. Du leser Grunnloven før du legger deg og kan alle versene til «Ja, vi elsker». Skål for deg!

1. Blant annet å suse rundt eller surre.
2. Filipskors. 3. Sandra Lyng. 4. På 1700- og 1800-tallet. 5. Joey Chestnut med sine 83. 6. 1903. 7. Andre vers. 8. 1916. 9. Domen 10. 1965.

HINT: 17. mai er vi så glad i. Send løsning universitasdesk@gmail.com

FORRIGE LØSNING: «Bachelor i skippertak» Det klarte Tore B og Immunitas, Immanuel Cunt, Benj the dragon, Ola og Jøgge.